BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO
Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PODUZEĆA „CESTE FEDERACIJE BiH“ D.O.O. SARAJEVO

za 2015. godinu

Broj:06-04/16

Sarajevo, kolovoz 2016.

SADRŽAJ

I. NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE 1
II. GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA 4
III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA 9
1. Uvod 9
2. Predmet, cilj i obim revizije 9
3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća 10
4. Sustav internih kontrola i interna revizija 11
5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Društva 13
6. Planiranje i izvješćivanje 13
7. Izvršenje Plana poslovanja 14
7.1 Prihodi 14
7.1.1 Poslovni prihodi 14
7.1.2 Financijski prihodi 15
7.1.3 Ostali prihodi i dobici 15
7.1.4 Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava 15
7.2 Rashodi 15
7.2.1 Poslovni rashodi 15
7.2.1.1 Materijalni troškovi 16
7.2.1.2 Troškovi plata i ostalih ličnih primanja 16
7.2.1.3 Troškovi proizvodnih usluga 17
7.2.1.4 Amortizacija 17
7.2.1.5 Troškovi rezerviranja 18
7.2.1.6 Nematerijalni troškovi 18
7.2.2 Financijski rashodi 18
7.2.3 Ostali rashodi i gubici 18
7.2.4 Rashodi iz iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina 18
7.3 Financijski rezultat 19

8. Stalna i tekuća sredstva, kapital i obveze 19
8.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani 19
8.1.1 Nematerijalna sredstva 19
8.1.2 Materijalna stalna sredstva 24
8.2 Tekuća sredstva 26
8.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji 26
8.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti 27
8.2.3 Kratkoročne tražbine, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja 27
8.3 Kapital 30
8.4 Obveze 30
8.4.1 Dugoročne obveze i rezervisanja 31
8.4.1.1 Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja 31
8.4.1.2 Obveze prema povezanim pravnim licima 32
8.4.1.3 Dugoročne financijske obveze 32
8.4.1.4 Ostale dugoročne obveze 33
8.4.2 Kratkoročne obveze 33
8.4.2.1 Kratkoročne financijske obveze 33
8.4.2.2 Obveze iz poslovanja 33
8.4.2.3 Obveze po osnovu plaća, naknada i drugih primanja zaposlenih 33
8.4.2.4 Druge obveze 33
8.4.3 Pasivna vremenska razgraničenja 34

9. Vanbilančna evidencija 34
10. Javne nabave 34
11. Sudski sporovi 35
12. Popis imovine tražbina i obveza 36
13. Komentar 37
IV. REZIME DATIH PREPORUKA 38

I. NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

Osnov za reviziju

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvješće o promjenama na kapitalu, Izvješće o gotovinskim tijekovima i Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih) Javnog poduzeća **„Ceste Federacije BiH "d.o.o. Sarajevo** (u daljem tekstu: Društvo) sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. godine i za godinu koja se završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, rukovodstvo Društva je odgovorno i za poslovanje sukladno Zakonu o javnim nabavkama i drugim relevantnim zakonima i propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u financijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama danim u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o financijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su financijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. **Društvo za projektnu dokumentaciju u iznosu od 6.015.486 KM, iskazanu na investicijama u tijeku od kojih dio datira još od 2004. godine, nije izvršilo adekvatnu procjenu je li sredstvo nastalo iz faze istraživanja (što je rashod u trenutku njegovog nastanka) ili je proizašlo iz razvoja, kada se priznaje kao sredstvo ako ispunjava uvjete propisane MRS 38. Nematerijalna sredstva. Na datum bilance nije vršena procjena postoje li bilo kakvi**

pokazatelji da li je vrijednost navedene imovine umanjena sukladno MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava (Točka 8.1.1 Izvješća).

2. **Na poziciji nematerijalne imovine u pripremi iskazana je vrijednost Katastra magistralnih cesta 389.940 KM. Navedenom imovinom Društvo ne raspolaže, niti je u njegovom vlasništvu, jer se katastar nalazi u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove. Navedeno ima za posljedicu da je imovina Društva precijenjena za navedeni iznos (Točka 8.1.1. Izvješća).**
3. **Popis imovine i obveza nije obavljen na propisani način, tako da se ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i internom aktu Društva (Točka 12. Izvješća).**
4. **Društvo nije sačinilo Trogodišnji Plan poslovanja za period 2015.-2017. godina, sukladno članku 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH (Točka 6. Izvješća).**

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte stavki 1.,2. i 3. opisanih u „Osnova za izražavanje mišljenja", financijska izvješća **J.P.„Ceste Federacije BiH "d.o.o. Sarajevo,** po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i fer stanje imovine i obveza na dan 31.12.2015. godine, rezultate poslovanja i novčani tijek, za godinu koja se završava na taj dan, sukadno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima **J.P.„Ceste Federacije BiH "d.o.o. Sarajevo** tijekom 2015. godine osim za naprijed navedeno u „Osnova za izražavanje mišljenja", bile su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Skretanje pažnje:

Bez utjecaja na izraženo mišljenje skrećemo pažnju i na slijedeće:

- **Kontinuirano se javlja problem prilikom iskazivanja financijskih izvješća koji nisu sukladni MRS i MSFI, prije svega: MRS 18 Prihodi, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i opema i MRS 38 Nematerijalna sredstva i Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća, kod načina iskazivanja sredstava, načina obračuna amortizacije, načina iskazivanja financijskog rezultata i kapitala (izvora sredstava) (Točka 7.3 Izvješća).**
- **Na poziciji nematerijalnih sredstava iskazana je vrijednost 1.427.950 KM, a odnosi se na projekat „Uspostava strategije, akcionih planova i mjere ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH" za period 2011.-2020. godina. Društvo je u 2012. godini izvršilo ulaganje u navedenu Strategiju, koja nije u njegovoj nadležnosti (Točka 8.1.1. Izvješća).**
- **Na poziciji investicija u tijeku iskazana je vrijednost radova na izgradnji tunela Karaula 13.069.462 KM. Realizacija se odnosi na radove prema zaključenom ugovoru o izvođenju radova sa „Strabag AG" Austrija 24.257.083 KM i sa "JV ROUGHTON" Velika Britanija 914.718 KM za nadzor za realizaciju radova. Supotpisnik Ugovora je federalni ministar prometa i komunikacija, koji je 13.03.2014. godine dao suglasnost za zaključenje navedenih ugovora. Utvrđeno je da za realizaciju navedenih ugovora Društvo nije osiguralo financijska sredstva u cjelokupnom iznosu. Iz sredstava GSM licence po Programu investiranja za 2011. godinu, osigurano je 10.000.000 KM, dok za ostatak od 15.171.801 KM sredstva nisu osigurana (Točka 8.1.1. Izvješća).**
- **Potraživanja od Vlade FBiH iskazana u iznosu od 15.000.000 KM odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Proračuna FBiH u 2012. godini. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Proračunu FBiH, kako su**

evidentirana u knjigama Društva. Do okončanja predmetne revizije, Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena (Točka 8.2.3. Izvješća).

Sarajevo, 30.08.2016. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dževad Nekić, dipl. oec.

II. GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA JP „CESTE FEDERACIJE BiH“ D.O.O. SARAJEVO

Bilanca uspjeha za razdoblje 01.01. – 31.12.2015. godine			
Naziv: JP „Ceste FBiH" d.o.o Sarajevo			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	**DOBIT ILI GUBITAK PERIODA**		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	**Poslovni prihodi (od 1 do 2)**	**63.297.429**	**59.715.921**
1	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		-
2	Ostali poslovni prihodi	**63.297.429**	**59.715.921**
II	**Poslovni rashodi (od 1 do 6)**	**44.241.869**	**41.860.128**
1	Materijalni troškovi	2.930.770	1.871.887
2	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.899.758	3.913.683
3	Troškovi proizvodnih usluga	34.618.025	33.493.241
4	Amortizacija	892.374	1.162.692
5	Troškovi rezerviranja	1.208.732	973.137
6	Nematerijalni troškovi	692.210	445.488
III	**Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)**	**19.055.560**	**17.855.793**
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	**Finansijski prihodi (od 1 do 2)**	**179.449**	**66.938**
1	Prihodi od kamata	116.416	66.938
2	Pozitivne tečajne razlike	63.033	1
V	**Finansijski rashodi (od 1 do 2)**	**3.087.879**	**3.090.015**
1	Rashodi kamata	1.752.844	2.007.399
2	Negativne tečajne razlike	1.335.035	1.082.616
VI	Dobit od financijskih aktivnosti	-	-
VII	**Gubitak od finansijske aktivnosti (V - IV)**	**2.908.430**	**3.023.077**
VIII	**Dobit redovne aktivnosti (III - VI)**	**16.147.130**	**14.832.716**
IX	**Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI)**	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
X	**Ostali prihodi i dobici (od 1 do 5)**	**162.336**	**166.777**
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	20.462	5.621
2	Dobici od prodaje materijala	-	36.088
3	Prihodi na temelju ugovorene zaštite od rizika	-	1.957
4	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
5	Otpis obveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	141.874	123.111
XI	**Ostali rashodi i gubici (od 1 do 4)**	**18.022**	**204.707**
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	-	-
2	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
3	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	-
4	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	**18.022**	**204.707**
XII	**Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX - X)**		-
XIII	**Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X - IX)**	-	**37.930**
1*	PRIHODI OD USKLAĐIV.VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	892.374	1.162.692
2*	Prihodi iz osnova prom. rač.politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda	23.103	7.761
3*	Rashodi iz osnova prom.rač.politika i ispravki neznač. greš. iz ranijih perioda	306.651	231.662
	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIV	**Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza**	**16.900.270**	**15.733.577**
XV	**Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza**	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVI	**Neto gubitak neprekinutog poslovanja**		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	**Neto dobit perioda**	**16.900.270**	**15.733.577**
XVIII	**Neto gubitak perioda**		-
B)	**OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK**		
	Ukupni neto sveobuhvatni dobit perioda	**16.900.270**	**15.733.577**
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	-	-

Direktor:
Ljubo Pravdić

	Bilanca stanja na dan 31.12.2015. godine		
	Naziv: JP „Ceste FBiH" d.o.o Sarajevo		
	Pozicija	Neto iznos 31.12.2105.g.	Neto iznos 31.12.2104.g.
	AKTIVA		
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	**2.068.582.390**	**2.086.790.500**
	Nematerijalna sredstva	2.061.027.841	2.077.692.880
	Nekretnine, postrojenja i oprema	7.546.614	9.089.685
	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	7.935
	Dugoročni finansijski plasmani	-	-
	Druga dugoročna potraživanja	-	-
	Dugoročna razgraničenja	-	-
	B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA	**31.997.888**	**45.266.158**
	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	2.159.921	1.777.025
	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	29.837.967	43.489.133
	D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-
	POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	**2.100.580.278**	**2.132.056.658**
	Izvanbilančna evidencija - vanbilansna aktiva	**262.128.450**	**230.386.674**
	UKUPNO AKTIVA	**2.362.708.728**	**2.362.443.332**

	PASIVA		
	A) KAPITAL	**1.840.881.171**	**1.848.060.877**
	Osnovni kapital	1.840.879.171	1.848.060.877
	Upisani neuplaćeni kapital	-	-
	Emisiona premija	-	-
	Rezerve	-	-
	Revalorizacione rezerve	-	-
	Nerealizovani dobici	-	-
	Nerealizovani gubici	-	-
	Neraspoređena dobit	-	-
	Gubitak do visine kapitala	-	-
	Otkupljene vlastite dionice i udjeli	-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA	**13.434.583**	**13.186.885**
	C) DUGOROČNE OBVEZE	**211.726.967**	**247.489.932**
	D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE		
	E) KRATKOROČNE OBVEZE	**34.207.805**	**22.962.220**
	Kratkoročne financijske obveze	17.025.901	7.542.579
	Obveze iz poslovanja	16.856.867	15.099.829
	Obveze iz specifičnih poslova	-	-
	Obveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih	307.605	305.861
	Druge obveze	17.432	13.951
	Obveze za PDV	-	-
	Obveze za ostale poreze i druge dažbine	-	-
	Obveze za porez na dobit	-	-
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	**329.752**	**356.744**
	G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE	-	-
	POSLOVNA PASIVA	**2.100.580.278**	**2.132.056.658**
	Izvanbilančna evidencija-vanbilansna pasiva	**262.128.450**	**230.386.674**
	UKUPNO PASIVA	**2.362.708.728**	**2.362.443.332**

Direktor:
Ljubo Pravdić

	Izvješće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2015. godine (DIREKTNA METODA)			
	Naziv: JP „Ceste FBiH" d.o.o Sarajevo			
	Opis	Oznaka	IZNOS Tekuća godina	IZNOS Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	**Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti**		**6.694.745**	**8.693.492**
1.	Priljev od kupaca i primljeni avansi		5.484.301	4.582.164
2.	Priljev od premija , subvencija ,dotacija i sl.	+	4.929	-
3.	Ostali priljevi od poslovnih aktivnosti	+(-)	1.205.515	4.111.328
4.	**Odljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti**		**75.157.206**	**62.393.214**
5.	Odljevi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	+(-)	59.626.868	55.507.113
6.	Odljevi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	+(-)	2.523.799	3.672.810
7.	Odljevi iz osnova plaćenih kamata	+(-)	446	-
8.	Odljevi iz osnova poreza i drugih dažbina	+(-)	17.222	21.106
9.	Ostali odljevi iz poslovnih aktivnosti	+(-)	12.988.871	3.192.185
10.	**Neto priljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti**	**+(-)**	**-**	**-**
11.	**Neto odljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti**	**+(-)**	**68.462.461**	**53.699.722**
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
12	**Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (13 do 17)**		**52.958**	**2.917.269**
13	Prilivi iz osnova kratkoročnih financijskih plasmana	+	-	-
14	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
15	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
16	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	24.988	-
17	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	**27.970**	**2.917.269**
18	**Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19 do 22)**		**-**	**-**
19	Odlivi iz osnova kratkoročnih financijskih plasmana	-	-	-
20	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
21	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-	-
22	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih financijskih plasmana	-	-	-
23	**Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (12 do 18)**		**52.958**	**2.917.269**
24	**Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (18 -12)**		**-**	**-**
	C. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
25	**Prilivi gotovine iz financijskih aktivnosti**		**74.637.776**	**69.430.185**
26	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
27	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita i kratkoročnih kredita	+	-	1.699.819
28	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	+	74.637.776	67.730.366
29	**Odlivi gotovine iz financijskih aktivnosti (30 do 32)**		**27.731.324**	**30.169.419**
30	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
31	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita i kratkoročnih kredira	-	-	-
32	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	-	11.152.737	19.112.941
33	**Neto priliv gotovine iz financijskih aktivnosti (25 do 29)**		**52.906.452**	**39.260.766**
34	**Neto odliv gotovine iz financijskih aktivnosti (29-25)**		**-**	**-**
35	D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (1+12+25)		81.385.479	81.040.946
36	E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (4+18+29)		96.888.530	92.562.633
37	F. NETO PRILJEV GOTOVINE (35-36)		-	-
38	G. NETO ODLJEV GOTOVINE (36-35)		15.503.051	11.521.687
39	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		26.234.878	37.756.565
40	I. Pozitivne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
41	J. Negativne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
42	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (39+37-38+40-41)		10731.827	26.234.878

Direktor:
Ljubo Pravdić

	Izvješće o promjenama u kapitalu za razdoblje koji završava na dan 31.12.2015.		
	Naziv: JP „Ceste FBiH" d.o.o Sarajevo		
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Akumulir. neraspor. dobit/ nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3)
1	2	3	3
1. Stanje na dan 31.12.2013.godine	**2.000**	**1.843.615.981**	**1.843.617.981**
2. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2013., tj. 01.01.2014. g.	**2.000**	**1.843.615.981**	**1.843.617.981**
5. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-
6. Nerealizovani dobici/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-
7. Tečajne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-
9. Neto dobici/gubici priznati u kapit.	-	4.442.896	4.442.896
10. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	-
11. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-
12. **Stanje na dan 31.12.2014. god**	2000	**1.848.058.877**	**1.848.060.877**
13. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-
14. Nerealizovani dobici/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-
15. Tečajne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-
16. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-
17. Neto dobici/gubici priznati u kapit.	-	(7.179.706)	(7.179.706)
18. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	-
19. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-
20. Stanje na dan 31.12.2015.godine	**2.000**	**1.840.879.171**	**1.840.881.171**

Direktor:
Ljubo Pravdić

Uprava je pripremila financijska izvješća i iste odobrila 26.02.2016. godine.
Nadzorni odbor je 15.04.2016. godine donio Odluku o usvajanju Izvješća o realizaciji Plana poslovanja Društva za 2015. godinu sa bilansom stanja i uspjeha, a Vlada FBiH je 03.06. 2016. godine donijela Odluku o usvajanju Izvještaja o realizaciji Plana poslovanja J.P. „Ceste FBiH" za 2015. godinu.
U Bilješkama je data izjava da su financijska izvješća u potpunosti urađena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI).

III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Javno poduzeće »Ceste Federacije BiH« d.o.o Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo), je osnovano temeljem Zakona o cestama FBiH (Službene novine FBiH br. 12/10, 16/10 i 66/13). Vlada FBiH je na sjednici održanoj 01.07.2010. godine donijela Odluku o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala JP »Direkcija cesta FBiH« d.o.o Sarajevo, kojom su usklađuje naziv firme, djelatnost, način upravljanja i poslovanja i kapital JP »Direkcija cesta FBiH«, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva. Prema ovoj Odluci, JP »Ceste FBiH« je pravni sljednik JP »Direkcija cesta FBiH«.

Društvo je registrovano Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-11-000713 od 29.03.2011. godine, kada je izvršena promjena naziva Društva, usklađivanje djelatnosti i smanjenje osnovnog kapitala, a 04.06.2012. godine izvršena je izmjena lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu.

Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj magistralne cestovne infrastrukture u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje magistralnim cestama, te osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva sustava javnih cesta u FBiH. Na pravni položaj, upravljanje i poslovanje Društva primjenjuju se Zakon o cestama FBiH, Zakon o javnim poduzećima u FBiH i Zakon o gospodarskim društvima.

Resorno ministarstvo je na Društvo prenijelo javne ovlasti vezane za izdavanje rješenja vezanih za upotrebu cestovne infrastrukture i korištenja cestovnog zemljišnog pojasa.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Društva detaljno je uređena unutarnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim djelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice:

- Kabinet Uprave,
- Sektor studija, projektovanja i građenja,
- Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa,
- Sektor međunarodnih investicija,
- Sektor ekonomsko-financijskih poslova,
- Sektor pravnih, ugovornih i kadrovskih poslova i
- Sektor za katastar nekretnina cesta, imovinsko-pravne poslove i eksproprijaciju.

U okviru osnovnih organizacionih jedinica, organizovani su odsjeci kao unutarnje organizacione jedinice.

Samostalne organizacione jedinice su:

- Odjel za internu reviziju
- Odjel za nabavke

Na dan 31.12.2015. godine u Društvu je bilo zaposleno 83 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u Ulici Terezija 54.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2015. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. **Revizijom nismo provjeravali vanbilančnu evidenciju u kojoj je iskazan projekt Sarajevska obilaznica, s obzirom da je Društvo implementator projekta od strane Vlade FBiH, koja ga i financira.**

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije omogući revizoru da izrazi mišljenje da li su financijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i datih ovlaštenja, ocjenu financijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u financijskim izvješćima.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije u siječnju 2016. godine i srpnju 2016. godine.

S obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Ured za reviziju institucija u FBIH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju financijskih izvješća Društva za 2014. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima.

Društvo je postupilo sukladno sa članom 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH, odnosno, dostavilo je 22.09.2015. godine Informaciju u kojoj se navode poduzete aktivnosti na realizaciji datih preporuka koje su identifikovane u prethodnom revizorskom izvješću.

U Izvješću za 2014. godinu date su preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U vezi realizacije preporuka datih u reviziji za 2014. godinu, predmetnom revizijom utvrđeno je da je:

Društvo **postupilo po datim preporukama** koje se odnose na:

- priznavanje i računovodstveno evidentiranje poslovnih događaja u momentu stvaranja istih;
- dosljedno i u potpunosti postupanje sukladno propisima koji reguliraju isplate naknada komisija, posebno kada je riječ o redovnim poslovima i zadacima predviđenim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- sukladno MRS 1. točkama 60. i 69. na kratkoročnoj poziciji izvršeno je evidentiranje obveza za glavnicu za EBRD kredit, koje dospijevaju unutar dvanaest mjeseci nakon kraja izvještajnog perioda.

Društvo **djelimično postupilo po preporukama** koje se odnose na:

- definiranje načina primjene kriterija za utvrđivanje broja bodova, kao elementa za obračun plaće, u cilju zadovoljenja principa transparanetnosti kod utvrđivanja plaća uposlenih;
- planiranje nabava na godišnjem nivou;
- dosljedno provođenje odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Društvo **nije postupilo po preporukama** koje se odnose na:

- Vrednovanje stalnih sredstava sukladno MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava, a u vezi sa MRS 38–Nematerijalna stalna sredstva, te prema načelima opreznosti i realnosti Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća procijenjivanje iskazanih bilančnih pozicija i očekivanih budućih koristi.
- poštivanje MRS 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, za priznavanje, mjerenje, promjene rezerviranja i iskorištavanje rezerviranja za sudske sporove, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi financijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja Društva;

- preispitivanje dokumentacije vezane za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta, kako bi se regulirali međusobni odnosi sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, vezano za vlasništvo nad katastrom;
- vršenje popisa sredstava i obveza sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- dosljedno i u potpunosti poštivanje usvojene politike potraživanja i jačanja nadzora nad primjenom usvojenih procedura u cilju pravovremene naplate svih potraživanja;
- donošenje Trogodišnjeg Plana poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH;
- poduzimanje aktivnosti , u okviru svojih nadležnosti, kako bi se cjelokupna sredstva ostvarena temeljem GSM licence prenijela na poseban račun u okviru Jedinstvenog računa riznice Proračuna FBiH;
- procjenu eventualnog umanjenja i procjenu nadoknadive vrijednosti sukladno paragrafu 9. MRS 36-Umanjenje vrijednosti sredstava za projekt „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH;"
- poduzimanje aktivnosti, u suradnji sa nadležnim organima, na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta u cilju povrata sredstava od 15.000.000 KM.
- nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja;
- obezbijeđenje evidencije o vremenu provedenom na terenu u cilju ispravnog obračunavanja i isplate naknada;
- poduzimanje aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH i prijenosu iste na JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar;
- dosljedno i u potpunosti poštivanje usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih, s obzirom da se dio projekata stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi;
- na osnovu nadležnosti utvrđenih Zakonom o cestama FBiH ostvarivanje suradnje sa nadležnim upravama za inspekcijske poslove u cilju povećanja naplate potraživanja;
- uspostavu potpune evidencije u Knjizi tužbi uključujući podatke o prosječnom trajanju tužbi, broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine;
- na izmjenu softverskog rješenja, koje će pružati adekvatne i pouzdane informacije vezano za evidenciju zaprimljenih tužbi i pokrenutih sudskih postupaka od strane Društva;
- dosljedno i u potpunosti postupanje sukladno preporukama Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju;
- preispitivanje dokumentacije vezano za ulaganje u skladište posipnog materijala-punkt Ivan kojim bi se regulirati muđusobni odnosi sa „Sarajevo putevi" d.d. Sarajevo, vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje navedenim punktom;

4. Sustav internih kontrola i interna revizija

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava internih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost za uspostavu sustava internih kontrola je na Upravi Društva, a osnov funkcionisanja istog je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja, kontrolnih aktivnosti i adekvatne procjene rizika poslovanja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena Statutom, detaljno je razrađena Pravilnikom o radu, u okviru kojeg je posebno uređena i sistematizacija poslova i radnih mjesta. Prema

prezentiranim podacima, na nivou Društva sistematizirano je 97 izvršioca, dok je na dan 31.12.2015. godine bilo raspoređeno 83 uposlenika, od čega 81 uposlenik ima ugovore na neodređeno vrijeme, a dva su pripravnika. Tokom 2015. godine radni odnos je zasnovalo 8 uposlenika od čega su 3 članovi Uprave po osnovu menadžerskih ugovora i 2 pripravnika. Ostala 3 uposlenika primljena su na osnovu Odluke Vlade o davanju saglasnosti za prijem zaposlenika od 22.10.2015. godine. Društvo je u 2015. godini napustilo 6 uposlenika, od čega je 5 otišlo u penziju, a za 1 uposlenika je prestao radni odnos po menadžerskom ugovoru.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama; Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o nabavci robe i vršenju usluga i ustupanja radova, Pravilnik o popisu sredstava i izvora sredstava i drugi. Međutim, naprijed navedeni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sustav internih kontrola, što je dovelo do određenih propusta, a koji se odnose na slijedeće: nije preispitana opravdanost iskazivanja investicija u tijeku za koje duži vremenski period nema dodatnih ulaganja sukladno usvojenim računovodstvenim politikama Društva, niti je vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da li je vrijednost navedene imovine umanjena sukladno MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava; nije vršeno knjigovodstveno evidentiranje efekata revalorizacije sukladno MRS 38 - Nematerijalna imovina; nisu vršena rezeviranja aktivnih sudskih sporova sukladno MRS 37 - Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva; nije donešen trogodišnji Plan poslovanja Društva; nisu poduzete aktivnosti na pravovremenoj naplati tražbina, niti je izvršena procjena naplativosti tražbina; popis sredstava i obveza nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH; nije vršen adekvatan nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koji se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja; nisu usaglašene konfirmicaje sa većinom kupaca i dobavljača.

Društvo zastupa **Uprava** i čini je direktor i izvršni direktori. Na osnovu Odluke Nadzornog odbora od 22.09.2015. godine i Odluke Vlade FBiH o davanju prethodne saglasnosti imenovani su vršioci dužnosti Uprave Društva, direktor i dva izvršna direktora. Odlukom Vlade FBiH V. broj 266/2016 od 02.02.2016. godine isti su imenovani za članove Uprave na mandatni period od 4 godine.

Nadzorni odbor se sastoji od 5 članova. U toku 2015. godine na Osnovu Odluke Vlade FBiH o davanju prethodne saglasnosti za razrješenje dužnosti članova Nadzornog odbora od 03.09.2015. godine u dva navrata (22.09.2015. i 23.12.2015.) imenovani su privremeni Nadzorni odbori na period od tri mjeseca, odnosno do okončanja konkursne procedure.

Odbor za reviziju u toku 2015. godine nije funkcionirao, jer je mandat prethodnom istekao 22.12.2014. godine. U toku 2015. godine tri puta je raspisivan konkurs za odabir i predlaganje kandidata za Odbor za reviziju. U dva navrata kokurs je poništen iz razloga što u prvom konkursu prijavljeni kandidati nisu ispunjavali uslove, a u drugom konkursu, nakon provedene procedure i prijedloga izabranih kandidata,resorno ministarstvo nije dalo suglasnost na prijedlog kandidata. Nadzorni odbor je 29.10.2015. godine ponovio konkurs za odabir i predlaganje kandidata, sačinjen je prijedlog članova Odbora za reviziju, ali isti do okončanja revizije nije imenovan.

Odjel za internu reviziju ima 1 zaposlenika, a prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji sistematizirana su 2 radna mjesta. Odjel je sačinio Program rada i Studiju rizika za 2015. godinu. Prema Programu rada Odjel je tokom 2015. godine obavljao revizije: javnih nabavki, investicija u tijeku čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti zaustavljene, obveza po dugoročnim kreditima, revizija financijskih izvješća za 2014. godinu, korištenja službenih vozila i primjene procedura o donošenju rješenja za korištenje cestovnog zemljišta i međusektorske koordinacije. U izvješćima su konstatirane nepravilnosti, date su preporuke radi njihovog otklanjanja, ali nismo se uvjerili da je po istim postupljeno, prije svega imajući u vidu da se značajan dio preporuka ponavlja već duži period.

Unaprijediti i poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola kod iskazivanja investicija u tijeku; primjene MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava; MRS 37 - Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva; donošenja trogodišneg Plana poslovanja Društva; naplate tražbina; popisa sredstava i obveza, te vršenja nadzora nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koji se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja.

Uvažavati aktivnosti Odjela interne revizije i postupati sukladno danim preporukama istog.

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Društva

Temeljem Zakona o cestama FBiH, definirano je da Društvo financijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju cesta i proširenje materijalne osnove rada osigurava iz godišnjih, posebnih i drugih naknada, koje imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija (grantova). Društvo kao upravitelj vodi evidenciju o sredstvima infrastrukture i ostalim sredstvima u vlasništvu FBiH danim na upravljanje. Vlada FBiH je 20.01.2011. godine donijela Odluku o smanjenju temeljnog kapitala Društva, prema kojoj temeljni kapital se umanjuje za iznos od 1.768.311.108 KM, tako da isti sada iznosi 2.000 KM i čini temeljni ulog FBiH kao jedinog osnivača Društva.

Vlada FBiH je 20.03.2014. godine donijela Odluku o kategorizaciji cesta u autoceste i brze ceste, magistralne ceste i regionalne ceste, sa primjenom od 15.11.2014. godine. Prema navedenoj Odluci, u magistralne ceste razvrstane su ceste ukupne dužine od 2.716 km, što je za cca 700 km više od dužine cesta, koje su na dan 31.12.2013. godine bile kategorizirane kao magistralne ceste. Budući da navedenom Odlukom nije obuhvaćen model financiranja dodatnih kilometara magistralnih cesta, Društvo je pokrenulo niz aktivnosti na izmjenama iste. U dopisima prema resornom ministarstvu navodi se da bi prekategorizacija novih 700 km regionalnih u magistralne ceste bez dodatnih izvora financiranja, dovela u pitanje servisiranje postojećih kreditnih obveza, a u krajnjem slučaju opstojnost poslovanja Društva. Obzirom na navedeno, Vlada FBiH je donijela 13.11.2014. godine Odluku o izmjeni Odluke o kategorizaciji cesta u autoceste i brze ceste, magistralne ceste i regionalne ceste, prema kojoj primjena iste počinje 15.03.2018. godine.

6. Planiranje i izvješćivanje

Način planiranja, održavanja i zaštite, rekonstrukcije, obnove i izgradnje magistralnih cesta, za koje je nadležno Društvo, je regulirano člankom 22.-25. Zakona o cestama FBiH. Istim se predviđa donošenje Strategije saobraćajnog razvitka na razini BiH, koja bi trebala da odredi ciljeve i osnovne zadatke pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od 10 godina. Na temelju navedene državne strategije, Vlada FBiH je dužna da predloži, a Parlament FBiH da donese Strategiju razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH. Obzirom da državna Strategija nije donesena, nije donesena ni Strategija na federalnoj razini. Zakonom je također predviđeno donošenje Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, kao i Program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta, od strane Vlade FBiH sukladno Federalnoj strategiji za razdoblje od četiri godine, koji također nisu doneseni.

Sukladno članku 25. Zakona o cestama FBiH, Društvo je dužno da donese Godišnji plan i program održavanja i zaštite magistralnih cesta i Godišnji program rekonstrukcije, izgradnje i obnove magistralnih cesta, do kraja tekuće godine za narednu godinu, a na iste suglasnost daje Vlada FBiH. Kao i prethodnih godina, konstatirano je da Društvo ne sačinjava navedene Godišnje planove zasebno, već kao sastavni dio godišnjeg Plana poslovanja.

Uprava Društva nije sačinila trogodišnji plan poslovanja za period 2015.-2017. godina sukladno članku 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH.

Plan poslovanja za 2015. godinu je sačinjen od strane tadašnje Uprave, u prosincu 2014. godine. Plan za 2015. godinu se najvećim dijelom fokusirao na: redovno održavanje, okončanje ranije započetih projekata, eliminaciju najoštećenijih dijelova kolovoza, projekte sigurnosti na magistralnim cestama i izradu projektne dokumentacije i eksproprijacije.

Sagledavši aktivnosti Društva i nastale promjene od usvajanja plana, novoimenovana Uprava, od 10.9. 2015. godine usvojila je Rebalans plana poslovanja u studenom 2015. godine, na koji je Vlada FBiH je dala suglasnost 16.12.2015. godine.

U 2015. godini, osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2014. g	Plan za 2015.	Rebalans Plana 2015.	Ostvareno u 2015.
1	2	3	4	5	6
I	Javni prihodi	59.957.396	60.030.000	63.830.000	63.662.316
II	Javni rashodi	44.223.819	45.392.000	49.025.900	50.626.919
III	Financijski rezultat (I-II)	**15.733.577**	**14.638.000**	**14.804.100**	**13.035.397**
IV	Investicije	**16.578.456**	**30.050.200**	**27.441.300**	**22.800.711**

U 2015. godini iskazani su javni prihodi 63.662.316 KM, javni rashodi 50.626.919 KM, a financijski rezultat 13.035.397 KM, a rasporediti će se za izmirenje kreditnih obveza i dalje investiranje.

Investicije su realizovane u iznosu od 22.800.711 KM, što čini 83% od planiranih i za 37% više od realizovanih u 2014. godini.

Izvješće o realizaciji Plana poslovanja za 2015. godinu sačinjeno je u veljači 2016. godine. Nadzorni odbor ga je usvojio 15.04.2015. godine, a Vlada FBiH 03.06.2016. godine.

Potrebno je da Društvo donese Trogodišnji Plan poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

7. Izvršenje Plana poslovanja

7.1 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:

	01.01.-31.12.2015.	01.01.-31.12.2014.
PRIHODI	**64.554.691**	**61.120.089**
Poslovni prihodi	63.297.429	59.715.921
Financijski prihodi	179.449	66.938
Ostali prihodi i dobici	162.336	166.777
Prihodi po temelju usklađivanja vrijednosti sredstava	892.374	1.162.692
Prihodi po temelju promjene rač. Politika	23.103	7.761

Prihodi se priznaju onda kada je vjerovatno da će ekonomska korist povezane sa transkacijom priteći u Društvo i kad se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti. Osnovni uvjet za priznavanje prihoda je istovremeno povećanje sredstava (novca, novčanih ekvivalenata, odnosno financijskih instrumenata) ili smanjenja obveza, što ima za posljedicu povećanja iskazanog financijskog rezultata.

Prihodi od osnove djelatnosti sukladno sa Zakonom o cestama FBiH, predstavljaju evidentirane javne prihode koji služe za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta.

Odloženi prihodi od izdatih rješenja za korištenje javnih površina (naknade za korištenje cestovnog zemljišta ili od reklamnih znakova i panoa), priznaju se kao prihod od osnovne djelatnosti u momentu uplate sredstava. Prihodi od kamata priznaju se na vremenskoj osnovi za obračunski period u kom su naplaćene. Za primljene donacije i imovinu bez naknade, Društvo primjenjuje prihodovni pristup. Ostali se poslovni prihodi priznaju prema općim načelima priznavanja prihoda odnosno pojedine vrste ostalih prihoda prema načinu koji proizilazi iz ugovora, odluke, zakona ili drugog propisa.

7.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani 63.297.429 KM i u okviru istih, najznačajniji su prihodi ostvareni temeljem Zakona o cestama FBiH i to prihodi po osnovu naknada za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata u iznosu od 38.028.787 KM i prihodi od godišnje naknade za upotrebu cesta, koje se plaćaju pri registraciji za motorna i priključna vozila u iznosu od 17.997.525 KM.

Prihodi od posebne naknade za službu „Pomoć-informacije" na cestama, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su u iznosu od 4.590.817 KM. Sukladno članku 100. Zakona o cestama FBiH, Služba „Pomoć-informacije" na cestama do donošenja posebnog propisa u nadležnosti je Društva, koje temeljem javnog oglašavanja zaključuje ugovore sa automoto klubovima, koji imaju uvjete za vršenje ove službe. Financijska sredstva pripadaju Društvu i mogu se utrošiti samo u vršenju ove Službe i njenoj implementaciji. Društvo i

resorno Ministarstvo osigurat će kontrolu poslovanja praćenjem rada automoto klubova, što je opisano u točki 7.2.1.3 Izvješća.

U okviru poslovnih prihoda iskazani su prihodi od naknada za korištenje cestovnog zemljišta, utvrđeni Zakonom o cestama FBiH i podzakonskim aktima. U okviru istih, najznačajniji su prihodi od zakupa zemljišta (priključci) 1.673.823 KM i prihodi od zakupa zemljišta (panoi) 395.668 KM. Prihodi od izvanrednog prijevoza iskazani su iznosu od 257.575 KM, dok su prihodi od suglasnosti evidentirani u iznosu od 134.204 KM.

7.1.2 Financijski prihodi

Financijski prihodi iskazani su 179.449 KM. Odnose se na prihode od kamata od 116.416 i prihode po osnovu pozitivnih kursnih razlika od 63.033 KM.

7.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 162.336 KM i čine ih najvećim dijelom prihodi od ukidanja rezerviranja u iznosu od 141.874 KM i prihodi od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 20.462 KM.

7.1.4 Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava

Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava iskazani su u iznosu od 892.374 KM i odnose se na prihode po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava od 604.051 KM i građevinskih objekata, postrojenja i opreme od 288.323 KM. Ovi prihodi su evidentirani sukladno MRS 20-Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći. Na poziciji unaprijed naplaćenih odloženih prihoda, evidentirani su izvori sredstava po osnovu stalne imovine (poslovna zgrada, transportna sredstva, elektronska oprema, namještaj). Ova stalna imovina tretira se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH, niti drugim aktima iz kojih bi se moglo potvrditi da je navedena imovina financirana iz doniranih sredstava (sredstva iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, naknada za upotrebu cesta pri registraciji). Amortizacija na ova sredstva evidentira se po principu sučeljavanja, tako što se obračunata amortizacija iskaže na troškovima kao protustavka ispravke vrijednosti stalnih sredstava, a za isti iznos se umanjuje odgođeni prihod (izvori sredstava) klasificiran za ove namjene, a iskazuje prihod od usklađivanja vrijednosti.

Knjigovodstvena evidentiranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva.

7.2 Rashodi

U financijskim izvješćima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 47.654.421 KM, a struktura iskazanih rashoda je slijedeća:

	01.01.-31.12.2015.	01.01.-31.12.2014.
RASHODI	**47.654.421**	**45.386.512**
Poslovni rashodi:	**44.241.869**	**41.860.128**
Materijalni troškovi	2.930.770	1.871.887
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.899.758	3.913.683
Troškovi proizvodnih usluga	34.618.025	33.493.241
Amortizacija	892.374	1.162.692
Troškovi rezervisanja	1.208.732	973.137
Nematerijalni troškovi	692.210	445.488
Financijski rashodi	**3.087.879**	**3.090.015**
Ostali rashodi i gubici	**18.022**	**204.707**
Rashodi iz osnova promjene rač.politika i ispravki greški	**306.651**	**231.662**

7.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi koje čine troškovi poslovanja, iskazani su 44.241.869 KM.

7.2.1.1 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su 2.930.770 KM, a odnose se na: troškove sirovina i materijala 2.777.323 KM, troškove energije, grijanja i goriva za službena vozila 145.645 KM i otpis auto guma u upotrebi 7.802 KM.

U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi soli za redovno održavanje magistralnih cesta 2.731.722 KM. Pošto za prethodnu zimsku sezonu 2014/2015 nije realizovana planirana nabavka soli zbog poništenja postupka nabavke, u prethodnoj zimskoj sezoni dio potrebne soli je nabavljen putem pojedinih izvođača radova za redovno održavanje, te su ugovori izvođača aneksirani za iznos utrošen za nabavku soli u ukupnom iznosu od 1.419.416 KM. Nabavka soli za sezonu 2015/2016 godine je ugovorena 30.11.2015. godine sa dobavljačem „Mactol sol" Mostar, nakon provedenog postupka javnih nabavi, u ukupnom iznosu od 1.561.780 KM. Dio isporuke je izvršen tokom decembra 2015. godine, a ostala isporuka vršena je sukcesivno tokom januara i februara 2016. godine.

7.2.1.2 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i naknade plaća, a njihova struktura:

	01.01.-31.12.2015.	01.01.-31.12.2014.
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	**3.899.758**	**3.913.683**
Troškovi plaća i naknada zaposlenih	3.302.938	3.313.469
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	53.262	51.833
Troškovi ostalih primanja, naknada i mater. Prava	462.136	452.108
Troškovi naknada članovima odbora i komisija i ostalim fizičkim licima	81.422	96.273

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja iskazani su 3.899.758 KM. U okviru istih, najveći su troškovi plaća i ostalih primanja naknada uposlenih 3.302.938 KM. U 2015. godini najviša plaća isplaćena je u iznosu od 4.434 KM, a najniža u iznosu 872 KM. Broj uposlenih na dan 31.12.2015. godine je 83.

U okviru ostalih primanja zaposlenih, naknade za topli obrok iznosile su 204.557 KM, naknade troškova prevoza na posao i sa posla 58.057 KM, regres za godišnji odmor 67.896 KM, naknada za smještaj i ishranu na terenu 45.850 KM, jubilarne nagrade i otpremnine 9.487 KM, naknade za državne i vjerske praznike 27.914 KM, novčane potpore zaposlenicima 35.686 KM i trošak ostalih primanja 12.094 KM.

Kao i u prethodnim godinama, regres nije isplaćen sukladno Pravilniku o radu, prema kojem zaposlenici imaju pravo na regres u visini 70% plaće zaposlenika isplaćene u posljednja tri mjeseca ili u visini prosječne plaće u FBiH u posljednja tri mjeseca, ako je to za zaposlenika povoljnije. Na temelju Odluke Direktora od 8.06.2015. godine, isplaćen je regres u visini prosječne neto plaće u FBiH u posljednja tri mjeseca u iznosu od 828 KM.

Naknada za topli obrok je isplaćivana sukladno Pravilniku o radu na način da je Direktor mjesečnim Odlukama utvrđivao visinu dnevne naknade za topli obrok. Za sve mjesece Direktor je donio odluke o visini, koja se kretala od 1,20 % do 1,78 % prosječne plaće u FBiH.

Naknada za državne i vjerske praznike je isplaćena na osnovu Odluke Direktora od 16.12.2015. godine, u neto iznosu od 248 KM po uposleniku, kao i neto iznos od 100 KM za 11 umirovljenih uposlenika. U vezi sa navedenim ističemo da je iznos od 248 KM u okviru neoporezivog iznosa sukladno Zakonu o porezu na dohodak.

Troškovi naknada članovima odbora i komisija i ostalim fizičkim licima iskazani su 81.422 i odnose se na: troškove naknada Nadzornom odboru 72.472 KM, naknade temeljem ugovora o djelu 7.715 KM, te naknade članovima Skupštine Društva 1.235 KM.

Naknada za smještaj i ishranu na terenu na dan 31.12.2015. godine iznosila je 45.850 KM i isplaćena je za 7 uposlenika tj. nadzornih organa koji vrše nadzor nad određenim dionicama magistralnih cesta. Ovi uposlenici žive u kantonima u kojima obavljaju svoje poslove i neki nemaju osiguran radni prostor za obavljanje utvrđenih radnih zadataka. Uvidom u ugovore o radu sa nadzornim organima, utvrđeno je da je mjesto rada zaposlenika u sjedištu Poslodavca i istim je definirano puno radno vrijeme od 40 radnih sati. Od 01.09.2012. godine primjenjuje se Odluka, prema kojoj je naknada za rad na terenu utvrđena u visini

propisane dnevnice za službena putovanja u zemlji, za radne dane uključujući i subote što nije sukladno potpisanim Ugovorima o radu. Na osnovu Odluke, uposlenicima se pored redovne plaće u prosjeku isplaćuje dodatnih 545 KM mjesečno na ime naknade za rad na terenu, koja uključuje i naknadu za rad subotom. Međutim, uvidom u evidenciju o prisustvovanju službenika na radnom mjestu Sektora za održavanje, zaštitu cesta i sigurnost prometa, konstatirali smo da navedeni zaposlenici nemaju evidentirane radne sate za subote, a za iste se isplaćuje terenski dodatak.

Na osnovu naprijed navedenog, ne možemo potvrditi da je uspostavljena redovna kontrola rada saradnika za nadzor, nije utvrđena obveza sačinjavanja izvješća o radu, niti se vodi evidencija o vremenu provedenom na terenu.

7.2.1.3 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su 34.618.025 KM, a čine ih: troškovi usluga održavanja 30.317.667 KM, troškovi službe „Pomoć-informacije" na cesti 4.264.392 KM, troškovi zakupa 34.045 KM, troškovi reklame 1.433 KM i troškovi ostalih proizvodnih usluga 488 KM.

Troškovi usluga održavanja i zaštite iskazani su 30.317.667 KM i odnose se na troškove redovnog održavanja cesta 29.520.002 KM, održavanje rasvjete 411.892 KM i ostale troškovi održavanja 385.773 KM.

Troškovi redovnog održavanja cesta sukladno Zakonu o cestama i Pravilniku o održavanju javnih cesta, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom godine na cestama, uključujući i sve objekte i instalacije sa svrhom održavanja prohodnosti, tehničke ispravnosti i sigurnosti prometa na cestama. Po završetku postupka javne nabave radova redovnog održavanja za 11 Lot-ova, potpisani su okvirni sporazumi sa izvođačima radova za period 01.09.2014 – 31-08-2018. godine, kao i jednogodišnji ugovori. Za LOT 7 (magistralne ceste na području Hercegovačkoneretvanske županije) procedura nabave nije okončana zbog žalbenog postupka ponuđača, pa je sukladno sa Zaključkom Vlade FBiH produžen stari okvirni sporazum koji vrijedi do okončanja postupka nabavke, a najdalje do 15.03.2016. godine.

Ugovorima o održavanju je definirano da stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem radova vrši naručilac putem ovlaštenih predstavnika (nadzornih organa). Nadzorni organi dužni su da kontroliraju da li se radovi izvode sukladno usvojenim dinamičkim planom, prema propisima, standardima, smjernicama, odnosno da se izvođenjem radova ne ugrožava sigurnost učesnika u prometu.

Troškovi službe „Pomoć-informacije" na cesti (SPI) odnose se na usluge „BIHAMK-a" Sarajevo u iznosu od 3.389.797 KM i „AMS BiH" Mostar 874.595 KM. Zaključeni su Okvirni sporazumi za 2014. i 2015. godinu („BIHAMK" 5.963.301,50 KM i „AMS BiH" 1.946.320 KM); te jednogodišnji ugovori za 2015. godinu (BIHAMK na iznos od 2.601.650 KM i AMS BiH na iznos od 973.160 KM). Sukladno članku 100. Zakona o cestama FBiH, prikupljena financijska sredstva koja se uplaćuju prilikom registracije vozila na mjesečnoj osnovi se koriste isključivo za ovu namjenu. Ugovoreni iznosi su procjena broja registriranih vozila i visine naknade u FBiH. Društvo je krajem godine provelo pregovarački postupak javne nabave sa BIHAMK-om iz razloga što je tijekom 2015. godine došlo do povećanog priliva sredstava u iznosu od oko 800.000 KM u odnosu na planirane i ugovorene iznose, zbog povećanog broja registrovanih vozila. To je imalo za posljedicu i povećan broj zahtjeva za SPI službi, odnosno povećane troškove predmetnih usluga, zbog čega je bilo neophodno ugovaranje dodatnih usluga kako bi se moglo izvršiti plaćanje za izvršene usluge. Ugovor sa BIHAMK-om potpisan je 02.12.2015. godine u iznosu od 812.350 KM. Ugovorima je definirano da se isplata vrši prema privremenim obračunskim situacijama nakon izvršene kontrole od strane Društva. Prema dostavljenim mjesečnim obračunskim situacijama tijekom 2015. godine prikupljena sredstva iznosila su 4.264.392 KM, a vrijednost situiranih radova bila je 4.256.149 KM. Razlika od 8.243 KM će biti uvećana u situacijama za veljaču 2016. godine.

Troškovi zakupnina i najamnina odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Mostaru 23.217 KM i troškove zakupa licenci 10.828 KM.

7.2.1.4 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su 892.374 KM. Obračunava se linearnom metodom otpisa, tijekom procjenjenog korisnog vijeka trajanja imovine. Najveći troškovi amortizacije odnose se na amortizaciju

nematerijalnih stalnih sredstava 604.051 KM, amortizaciju opreme 166.335 KM i amortizaciju transportnih sredstava 71.253 KM.

7.2.1.5 Troškovi rezerviranja

Troškovi rezerviranja iskazani su 1.208.732 KM, a odnose se na rezerviranja za započete sudske sporove koja se knjigovodstveno evidentiraju dva puta godišnje (po polugodišnjem i završnom obračunu) na osnovu prijedloga Sektora pravnih poslova, što je šire pojašnjeno u točkama 8.4.1 i 11. Izvješća.

7.2.1.6 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su 692.210 KM, a odnose se na troškove neproizvodnih usluga 181.930 KM, troškove poštanskih i telekomunikacijskih usluga 102.372 KM, troškove reprezentacije 34.040 KM, troškove premija osiguranja 42.942 KM, troškove poreza, naknada i taksi 20.534 KM i ostale nematerijalne troškove 300.766 KM.

Troškovi neproizvodnih usluga odnose se na najvećim dijelom na troškove usluga čišćenja 53.463 KM, troškovi usluga oglašavanja u tisku 36.147 KM, zdravstvene usluge –sistematski pregledi 17.098 KM, troškovi seminara i simpozija 15.338 KM, troškovi konsultanskih i usluga vještačenja 15.635 KM,troškovi eksterne revizije 12.244 KM i troškovi procjene cestovne infrastrukture 11.859 KM.

Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga najvećim dijelom čine troškovi poštanskih usluga 38.003 KM, troškovi telefona fiksne mreže 31.587 KM i mobilnih telefona 25.995 KM.

Troškovi reprezentacije iskazani su 34.040 KM. Uprava Društva je donijela Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije, kojim je definirano ko ima pravo na reprezentaciju i do kojeg iznosa.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su 300.766 KM, od čega se najveći iznos od 158.615 KM odnosi na rashode nastale po osnovu izgubljenih sudskih sporova, za koje Društvo nije izvršilo rezervisanja. Na ovoj poziciji iskazani su i upravni i sudski troškovi po presudama 88.729 KM, kao i sudske, administrativne i bilježničke takse 28.040 KM. **Za iste je Društvo imalo saznanja i trebalo je izvršiti rezerviranja sredstava u prethodnom periodu, obzirom da su bili ispunjeni uvjeti za priznavanje propisani MRS. 37 - Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina**

7.2.2 Financijski rashodi

Financijski rashodi iskazani su 3.087.879 KM i odnose na rashode po osnovu redovnih i zateznih kamata na kredite 1.752.844 KM i negativne tečajne razlike 1.335.035 KM nastale temeljem kredita IDA koji se iskazuje u Specijalnim pravima vučenja (XDR).

7.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su 18.022 KM, a odnose se na: naknade fizičkim licima po sudskim rješenjima 7.050 KM, novčane kazne 10.874 KM i rashode po osnovu otpisa tražbina 98 KM, .

7.2.4 Rashodi iz iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina

Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki greški iskazani su 306.651 KM, a odnose se na nepredviđene rashode –rizike 271.030 KM i rashode temeljem grešaka prethodnih godina 35.621 KM.

U okviru nepredviđenih rashoda najveći iznos od 258.093 KM odnosi se osposobljavanje i održavanje regionalne ceste i dijela gradske ceste kojom će se odvijati promet vozila tijekom izvođenja radova na klizištu Kosova.

Na poziciji rashoda temeljem grešaka prethodnih godina najveći iznos od 30.654 KM odnosi se na manjak soli utvrđen u 2014. godini.

Obezbijediti evidenciju o vremenu provedenom na terenu u cilju ispravnog obračunavanja i isplate naknada.

7.3 Financijski rezultat

Društvo je u financijskim izvješćima iskazalo financijski rezultat u iznosu od 16.900.270 KM. Ostvareni financijski rezultat raspoređuje se na izvore financiranja kredita za infrastrukturu i sredstva, koja će se utrošiti za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta, sukladno Planu i programu Društva za 2016. godinu. Raspodjela se vrši sukladno iznosima dospjelih kratkoročnih obaveza po dugoročnim kreditima a razlika do visine financijskog rezultata se rezervira za investicije u toku.

Naime, Zakonom o cestama FBiH je definirano da: „Društvo predstavlja upravitelja javnih cesta koje obavlja poslovanje od općeg interesa, ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovan radi stjecanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu odobrenog plana i programa od osnivača. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda predstavlja financijski rezultat koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele, na dividendu ili povećanje kapitala, već se isti raspoređuje na obveze prema planiranoj namjeni, koje predstavljaju izvor sredstava, isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i zaštitu javnih cesta."

Izmjenama i dopunama Zakona o cestama FBiH ("Službene novine FBiH" br.66/13) od 28.08.2013. godine, brisan je stavak 4. članka 94. Zakona, prema kojem je bilo utvrđeno da se poslovne knjige i druge evidencije upravitelja javnih cesta vode sukladno Kontnom planu za gospodarska društva. **Društvo je 19.12.2012. godine donijelo Pravilnik o računovodstvenim politikama (sa primjenom od 01.01.2012. godine), kojima je reguliran način sastavljanja i prezentacije financijskih izvješća prema kontnom planu za gospodarska društva.**

Na temelju primjene Zakona o cestama FBiH i donosenog Pravilnika o računovodstvenim politikama način sastavljanja i prezentacija financijskih izvješća više je primjerena proračunskim korisnicima i vanproračunskim fondovima. Zbog naprijed navedenog Društvo financijska izvješća ne iskazuje sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima,u prvom redu: MRS 18 Prihodi, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i opema i MRS 38 Nematerijalna sredstva. Financijska izvješća nisu sačinjena sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća kod načina iskazivanja sredstava, načina obračuna amortizacije, načina iskazivanja financijskog rezultata i kapitala (izvora sredstava).

Obzirom da Društvo djelatnost obavlja sukladno pravilima primjenjivim proračunskim korisnicima, potrebno je da Vlada FBiH, resorno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalno ministarstvo financija, svako u okviru svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na usklađivanju statusa Društva sa načinom vršenja njegove djelatnosti.

8. Stalna i tekuća sredstva, kapital i obveze

8.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani su 2.068.582.390 KM. Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilance iskazana je:

	31.12.2015.	31.12.2014.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	**2.068.582.390**	**2.086.790.500**
Nematerijalna sredstva	2.061.027.841	2.077.692.880
Nekretnine, postrojenja i oprema	7.546.614	9.089.685
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	7.935

8.1.1 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva se odnose na cestovnu infrastrukturu 1.994.968.488 KM, prava na softvere zasebnih baza podataka (za ceste, mostove i tunele i sigurnost prometa) 1.463.829 KM, prava na tehničko-tehnološku dokumentaciju 47.211 KM te nematerijalna sredstva u pripremi 64.548.313 KM.

Cestovna infrastruktura je sukladno Zakonu o cestama („Službene novine FBiH" br. 12/10 i 16/10) dana na upravljanje i održavanje Društvu, te je u bilančnoj evidenciji iskazana na poziciji stalne nematerijalne imovine (ulaganja na tuđim sredstvima). Prema računovodstvenim politikama Društva, cestovna

infrastruktura se iskazuje kao nematerijalna imovina u vidu prava sa neograničenim vijekom trajanja, a poslovne promjene na cestovnoj infrastrukturi evidentiraju se sukladno pravilima primjenjivim za budžetske korisnike. Vrednovanje ove imovine vrši se po modelu revalorizacije s tim da se svake 2 godine vrši procjena i vrijednosno usklađivanje. U 2015. godini Društvo je angažovalo stalnog sudskog vještaka koji je sačinio Elaborat o procjeni vrijednosti cestovne infrastrukture, prema kojem procjenjena fer vrijednost na dan 31.12.2015. godine iznosi 1.994.968.488 KM, dok je knjigovodstvena vrijednost iznosila 2.035.068.679 KM. Efekti procjene fer vrijednosti (smanjenje vrijednosti) u neto iznosu od 40.100.190 KM evidentirani su u poslovnim knjigama na teret ostalog temeljnog kapitala (izvori sredstava). **Navedeno nije sukladno sa zahtjevima MRS 38 - Nematerijalna imovina, koji nalaže da ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine smanji zbog revalorizacije, to smanjenje teba priznati na teret revalorizacijske rezerve ili na teret rashoda ukoliko efekti smanjenja fer vrijednosti premašuju ranije priznatu revalorizacionu rezervu.**

Ističemo da sukladno zahtjevima MRS 38, vrednovanje nematerijalne imovine po fer vrijednosti podrazumijeva postojanje aktivnog tržišta, koje ne postoji u BiH, što dovodi u pitanje da li je procijenjena vrijednost zaista fer vrijednost po kojoj se može imovina prodati. Postavlja se i pitanje adekvatne i realne procjene za ovu vrstu posla, obzirom na obimnost i složenost cestovne infrastrukture. Prema Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća (točka 53.-59.), između ostalog, pravo vlasništva nad određenom imovinom nije presudno za vođenje evidencija i za obračun amortizacije, imajući u vidu da Društvo ima kontrolu nad koristima, za koje se očekuju da će proisteći i ista je posljedica zakonskih prava.

Za ostalu nematerijalnu imovinu se nakon početnog priznavanja u knjigovodstvenim evidencijama, primjenjuje model troška nabavke i otpisuje se sustavno tokom procijenjenog vijeka trajanja linearnom metodom otpisa.

Projekat „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH za period 2011.-2020. godina" je aktiviran 2012. godine u iznosu od 1.427.950 KM, od čega je vlastitim sredstvima Društva financirano 668.967 KM, a ostatak kreditnim sredstvima. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na putevima u BiH („Službeni glasnik BiH" br. 48/10) utvrđena je obveza izrade Strategije sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, koju usvaja Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i odnosi se na period od pet godina. Ministarstvo prometa i komunikacija BiH je dužno da, u suradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izradi navedenu Strategiju. Akcioni plan za provođenje Strategije usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i vlade entiteta Bosne i Hercegovine, te Brčko Distrikta u istom tekstu.

Međutim, kako je i prethodnih godina konstatirano, za priznavanje iste u poslovnim knjigama Društva nisu ispunjeni uvjeti propisani MRS 38-Nematerijalna sredstva, odnosno da je vjerovatan priliv buduće ekonomske koristi povezan sa sredstvima, budući da ista nije usvojena od nadležne Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, niti su započete aktivnosti predviđene Strategijom.

Ponovno ističemo da nadležno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija nije bilo uključeno u navedeni projekt, niti je Strategiju uputilo u dalju proceduru prema Vladi FBiH, tako da se dovodi u pitanje opravdanost financiranja i evidentiranja iste u evidencijama Društva, uzimajući u obzir nadležnosti Društva sukladno Zakonu o cestama FBiH. Imajući u vidu da ista nije zvanično usvojena i da Društvo ne ostvaruje ekonomske koristi od iste, upitna je realnost iskazane vrijednosti. Društvo nije izvršilo procjenu vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi sukladno MRS 36.-Umanjenje vrijednosti sredstava i Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća.

Nematerijalna sredstva u tijeku

Na poziciji nematerijalnih sredstava u tijeku iskazane su investicije u cestovnu infrastrukturu, od kojih je značajan dio započet još 2004. i 2005. godine i čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti zaustavljene. Računovodstvenim politikama Društva definisano je da će se za projekte koji nakon faze projektiranja u periodu od 5 godina ne ulaze u daljnu realizaciju (izvođenje, nadzor i revizija) izvršiti procjena realizacije. Ukoliko se procjeni da projekt neće biti realiziran isti će se otpisati na teret rashoda ili izvora financiranja.

Nematerijalna sredstava u tijeku na dan 31.12.2015. godine iskazana su 64.548.313 KM, od čega se . najmanje 8.425.431 KM, odnosi na investicije koje su započete u ranijem periodu i koje su financirane vlastitim sredstvima, a za koje nije bilo promjena ni u 2015. godini. Od navedenog iznosa 6.015.486 KM se odnosi na investicije za koje je urađeno samo projektovanje, studija ili revizija projekta, dok realizacija investicije nije nikad otpočela. **Najznačajniji projekti su: rekonstrukcija ceste Izačić- Vrkašić- Orljani 2.051.649, rekonstrukcija ceste Ljubuški-Grude 870.215 KM, zatim izgradnje obilaznica: Goražde 493.409 KM, Bugojno 493.186 KM,Olovo 468.351 KM, Cazin 367.213 KM, Donji Vakuf 281.404 KM, Kalesija 250.941 KM, Bihać 99.244 KM, Ključ 93.955 KM, Stolac 86.580 KM; izgradnja puta Hrenovica-Goražde 736.162 KM; rekonstrukcije raskrsnica: Skokovi 55.900 KM, Tasovčići 46.098 KM, Kamenica 10.655 KM, Velika Kladuša 17.263 KM; rekonstrukcija mosta (rijeka Vrbas) 51.597 KM, rekonstrukcija trase-devijacije Ključ-Pudin Han 103.710 KM, rekonstrukcija ceste Lepenica-Šamin gaj-Kaonik 132.945 KM, sanacija mosta na rijeci Bosni 47.034 KM, sanacije trupa cesti 42.464 KM i sanacija tunela Jasen 155.550 KM.**

Rekonstrukcija ceste Izačić-Vrkašić-Orljani iskazana je 2.051.649 KM, koja je započeta 2004. godine i za koju je utvrđeno da u 2015. godini, nije bilo novih ulaganja. Zadnje ulaganje je izvršeno 2013. godine, kada je okončana revizija Glavnog projekta mostova na Obilaznici Bihaća i tunela „Mišići" u iznosu od 13.648 KM.

Izgradnja ceste Hrenovica-Goražde iskazana je 736.162 KM, koja je započeta 2008. godine i od 2010. godine nije bilo dodatnih ulaganja. Navedeni projekat je bio uvršten u Srednjoročni Program razvoja magistralnih cesta za period 2005-2010. godina , a kako do danas nije usvojena Strategija razvoja magistralnih cesta , **Društvo nije u mogućnosti iz vlastitih izvora osigurati sredstva za nastavak daljih aktivnosti, te je upitna dalja realizacija, imajući u vidu da ista nije planirana Programom modernizacije cesta FBiH.**

Isti je slučaj i sa Obilaznicom Olovo koja je iskazana 468.351 KM, koja je započeta u 2010. godini i za koju nije bilo dodatnih ulaganja od 2012. godine, a ista je financirana vlastitim sredstvima Društva. Također, na investicijama je iskazana rekonstrukcija ceste Ljubuški –Grude u iznosu od 870.215 KM koja je započeta 2007. godine od čega je iz sredstava GSM licence za 2005. i 2006. godinu Vlada FBiH osigurala sredstva od 520.650 KM, dok je ostatak sredstava od 349.565 KM finaciran iz sredstava Društva.

Ističemo da je za izgradnju magistralne ceste Neum-Stolac (započeta 2004. godine), iskazane u iznosu od 12.332.542 KM, u Planu poslovanja za 2015. godinu planirana samo eksproprijacija i izrada projektne dokumentacije u iznosu od 442.000 KM iz sredstava GSM licence. Također, utvrđeno je da su navedenim Planom, za projekat Modernizacije magistralnih cesta (848.881 KM), planirana vlastita sredstva samo za projektovanje, dok je upitan dalji nastavak realizacije investicije. Navodi se da je dalji nastavak navedenih investicija planiran putem obezbjeđenja međunarodnih kreditnih sredstava EIB-a i EBRD-a, za koje, do momenta okončanja predmetne revizije, nije završena procedura kreditnog zaduženja.

Rješenjem Direktora od 16.12.2015. godine formirana je Komisija, čiji je zadatak da izvrši procjenu nastavka moguće realizacije projekata, sukladno članku 33. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Zadatak Komisije je bio da po svakom ulaganju u cestovnu infrastrukturu, čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti obustavljene konstatira svrsishodnost daljnjeg ulaganja uz obrazloženje i prijedlog da li se od započete investicije očekuje buduća korist. Sačinjeno je Izvješće u kojem je dat pregled projekata ukupne vrijednosti 5.105.159 KM koji se duži period nalaze na investicijama u tijeku sa obrazloženjem o njihovoj daljnjoj realizaciji. **Prema obrazloženju Komisije najvećim dijelom radi se o projektima za koje nisu obezbijeđena financijska sredstva, a Društvo nije u mogućnosti iz vlastitih sredstava nastaviti njihovu realizaciju. Za projekte koji nisu otpisani, a značajne su vrijednosti, Komisija je navela da će se po donošenju Strategije razvoja magistralnih cesta i Plana modernizacije magistralnih cesta , isti nastaviti. Nadalje, Komisija je navela da ukoliko se desi da neki od projekata nastavi, koristit će se postojeća projektna dokumentacija. Komisija je donijela Zaključak da se prema Vladi FBiH uputi pismo za izjašnjenje oko nastavka projekata koji se financiraju iz sredstava GSM i Granta FBiH.**

Na osnovu naprijed navedenog, ne može se potvrditi da je Uprava izvršila analizu svih dosadašnjih ulaganja, budući da tijekom 2015. godine nije bilo novih ulaganja u iste. Nije u potpunosti postupljeno prema načelu opreznosti, jer nije izvršena procjena vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi od iskazane imovine sukladno paragrafu 37, 85. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća. Društvo

nije postupilo sukladno paragrafu 52.-60. MRS 38-Nematerijalna sredstva, prema kojima „pravno lice razvrstava stvaranje sredstva u fazu istraživanja i fazu razvoja. Nijedno nematerijalno sredstvo nastalo iz istraživanja se ne priznaje, već se evidentira kao rashod perioda. Također nematerijalno sredstvo proizašlo iz razvoja, pravno lice priznaje ako i samo ako je ispunilo kriterije iz paragrafa 57. MRS 38, gdje posebno ističemo: tehničku provedivost dovršenja nematerijalnog sredstva tako da bude dostupno za uporabu ili prodaju, namjeru dovršenja i uporabe sredstva, način na koji će nematerijalno sredstvo davati buduće ekonomske koristi kao i dostupnost adekvatnih tehničkih i financijskih resursa za dovršenje razvoja i uporabu ili prodaju nematerijalnog sredstva". Prema paragrafu 60. ovog Standarda, da bi dokazao na koji način će nematerijalno sredstvo davati vjerovatne buduće ekonomske koristi, pravno lice procjenjuje iste, koje trebaju biti ostvarene od sredstva korištenjem načela iz MRS 36.-Umanjenje vrijednosti sredstava.

Na poziciji investicija u tijeku iskazana je "Izgradnja tunela Karaula" u iznosu od 13.069.462 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je Društvo 14.04.2014. godine za izvođenje radova na projektu izgradnje „Tunela Karaula" zaključilo Ugovor sa „Strabag AG" Austrija na iznos od 24.257.083 KM. Također, Društvo je zaključilo Ugovor za nadzor za realizaciju navedenih radova sa "JV ROUGHTON" Velika Britanija na iznos od 914.718 KM. Supotpisnik Ugovora je federalni ministar prometa i komunikacija, koji je 13.03.2014. godine dao suglasnost za zaključenje navedenih ugovora. Izbor dobavljača je izvršen prema procedurama Europske Investicijske banke. **Za navedeni projekat obezbjeđena su sredstva iz prikupljenih sredstava izdvajanjem GSM licence po Zaključu Vlade FBiH V broj:1344/2013 od 19.11.2013. godine u iznosu od 10.000.000 KM, dok za razliku u iznosu od 15.171.801 KM nisu obezbjeđena sredstva.**

Navedenim Zaključkom Vlade FBIH dato je ovlaštenje Federalnom ministarstvu financija da pokrene proceduru kreditnog zaduženja za Projekat „Modernizacija magistralnih cesta u FBiH" kod Europske investicijske banke u iznosu do 50 miliona EUR-a, te da se kreditni aranžman dizajnira na način da se povlačenje kredita u iznosu od 25 miliona EUR-a uvjetuje provedbom mjera koja će osigurati održivost duga Društva.

Utvrđeno je da je Ministarstvo financija i trezora BiH, nakon dostavljenog zahtjeva Federalnog ministarstva financija za pokretanje postupka, uputilo 24.01.2014. godine zahtjev EIB-u za kreditno zaduženje u iznosu do 50 miliona EUR-a. Prezentiran je dopis od strane EIB-a od 19.03.2015. godine, prema kojem se odobrava projekat i počinju aktivnosti na dijelu financijskog ugovora. Međutim, do okončanja predmetne revizije, ugovori o kreditnom zaduženju nisu zaključeni od strane nadležnog organa (Parlamentarna Skupština BiH) i kreditora, sukladno odredbama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama BiH.

Revizijom je utvrđeno da su zaključeni ugovori, a da za realizaciju navedenih ugovora Društvo nije obezbijedilo financijska sredstva u cjelokupnom iznosu. Ukupna realizacija sa 31.12.2015. godine iznosi 13.069.462 KM, a privremene situacije su plaćene iz sredstava GSM licence i vlastitih sredstava. Obzirom da su obezbjeđena sredstva iz GSM licence već utrošena, Društvo je došlo u situaciju da nije u mogućnosti iz vlastitih sredstava nastaviti plaćanje pristiglih situacija prema dobavljaču „Strabag AG" Austrija , već se samo plaćaju obveze za PDV po ispostavljenim situacijama. Navedeno je imalo za posljedicu da je stanje neizmirenih obveza prema ovom dobavljaču na dan 31.12.2015. godine iznosilo 668.847 KM, a na dan 30.06.2016. godine , do okončanja revizije, isto je iznosilo 2.267.507 KM.

Na poziciji investicija u tijeku evidentirana je Izgradnja brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude u iznosu od 321.750 KM, a koja sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH, nije u nadležnosti Društva. Nakon poduzetih aktivnosti Društva, Vlada FBiH je 31.10.2013. godine donijela Odluku o prijenosu izvršenih ulaganja u izradu projektne dokumentacije sa Društva na JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar. Društvo je 04.09.2014. godine uputilo urgenciju JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar vezano za formiranje Komisije za primopredaju projekta. Međutim, do okončanja predmetne revizije, nije bilo odgovora od strane JP„Autoceste FBiH" d.o.o Mostar. U prethodnom periodu JP„Autoceste FBiH" d.o.o Mostar nije prihvatilo prijenos ulaganja u svoje poslovne knjige, bez revidiranja projektne dokumentacije. **Nije prezentirana dokumentacija da je Društvo izvijestilo Vladu FBiH i poduzelo dalje aktivnosti na prijenosu navedenih ulaganja na nadležnog upravitelja cesta.**

Na poziciji nematerijalnih sredstava u tijeku iskazana je Izrada katastra magistralnih cesta u iznosu od 389.940 KM, a odnosi se na izvršena ulaganja u periodu 2011.-2013. godina. Društvo je zaključilo 26.01.2012. godine sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove ugovor o zajedničkom financiranju poslova izrade baze podataka katastra nekretnina. Navedenim ugovorom je definirano da za usluge koje su predmet ugovora, ugovorne strane su planirale sredstva u iznosu od 600.000 KM, za koji će Federalna uprava provesti postupak odabira pružatelja usluga sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH. Ugovor sa odabranim pružateljem usluga zaključiti će svi potpisnici ugovora. Istim je definirano da je Društvo obvezno financirati pružanje usluga u iznosu od 300.000 KM ugovorene cijene pružanja usluga. Točni iznosi i način plaćanja utvrditi će se ugovorom koji će ugovorne strane potpisati sa odabranim pružateljem usluga. Rok završetka pružanja usluga je 31.10.2012. godine i smatra se da je pružanje usluga završeno kada ih pregleda i primi predstavnik Federalne uprave. Navedenim ugovorom nije definisano vlasništvo nad bazom podataka, niti ko ima pravo raspolaganja nad istom.

Revizijom je utvrđeno da je Društvo izvršilo ulaganja za iznos koji je veći od ugovorenog za 89.940 KM, kao i da nije sačinjen Zapisnik o okončanju pružanja usluga, kojim bi se potvrdilo da su poslovi na izradi baze podataka okončani i primljeni od strane Federalne uprave.

Prema usmenoj informaciji odgovorne osobe, navedena baza podataka katastra nekretnina se nalazi u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove, koja sa istom raspolaže, dok Društvo ima pristup bazi podataka putem Internet konekcije. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je riječ o ulaganjima Društva, jer nisu ispunjeni svi uvjeti za priznavanje propisani paragrafom 21. MRS 38-Nematerijalna sredstva, prema kojem se nematerijalno sredstvo priznaje samo onda kada je vjerovatno da će očekivane buduće ekonomske koristi koje su mogu pripisati sredstvu priticati u pravno lice.

Nadalje, na poziciji investicija u tijeku iskazano je 1.560.000 KM koje se odnose na I privremenu situaciju od „KTM Brina" d.o.o. Posušje od 24.12.2015. godine, a odnosi se na rekonstrukciju regionalne ceste Posušje-Jablanica. Naime, Vlada FBiH je donijela Odluku o Izmjenama Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava „Grant Federalnoj Direkciji za kapitalne investicije" utvrđenih Budžetom FBiH za 2007. godinu V broj:1738/15 od 16.12.2015. godine kojom su odobrena sredstva za navedeni projekat u iznosu od 1.850.000 KM. Za implementatora ovog projekta, prema donesenoj Odluci Vlade FBiH određeno je Društvo, a sredstva su realocirana sa projekta Petlja Šićki Brod. Odluci Vlade FBiH prethodila je Informacija Ministarstva prometa i komunikacija FBiH u kojoj je navedeno da su županije Zapadnohercegovačka i Hercegbosanska uvele izvođača radova konzorcij „KTM Brina" Posušje i „Livnoputevi" u posao izvođenja radova na rekonstrukciji ceste Jablanica – Posušje, ali zbog nelikvidnosti i nedostatka sredstava, nisu u mogućnosti platiti navedene radove. Na osnovu naprijed navedenog, Društvo je u svojim financijskim izvješćima evidentiralo navedenu situaciju iako se radi o regionalnoj cesti za koju Društvo po Zakonu o cestama FBiH nije nadležno za upravljanje. Na ovaj način precijenjena je cestovna infrastuktura i izvori sredstava. Osim toga, Društvo nije potpisalo Ugovor sa izvođačem radova niti su dostavljeni dokazi da je izvršeno ugovoranje između naprijed navedenih županija i izvođača radova kao i da li je provedena javna nabava sukladna sa Zakonom o javnim nabavama. Na osnovu naprijed navedenog, kao i kratkog roka za izvođenje aktivnosti (Odluka Vlade FBiH 16.12.2015., a datum fakture za izvedene radove 24.12.2015. godine) nismo se mogli uvjeriti u adekvatnost prijema izvršenih radova niti u transparentnost pomenute poslovne promjene. Osim toga, navedena sredstva su realocirana sa projekta Petlja Šićki Brod, čime je upitno financiranje nastavka ovog projekta.

Osim što se investicije realiziraju sporo i neefikasno, ne poštuju se ni usvojene procedure vezane za knjigovodstveno evidentiranje i aktiviranje istih. Društvo je tijekom 2015. godine aktiviralo investiciju „Izgradnja mosta 11 i mosta 12, prevoj Karaula" u ukupnom iznosu od 4.464.804 KM, a izvješće o primoredaji radova datira iz prosinca 2013. godine. Navedena klasifikacija nema uticaja na rezultat perioda jer Društvo ne vrši obračun amortizacije za stavke cestovne infrastrukture. Također, Društvo je na dan 31.12.2012. godine stavilo u upotrebu dokument Uspostava strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestama i dionocama u FBiH u vrijednosti od 1.427.950 KM, a iako ista još uvijek nije usvojena od strane nadležnih državnih tijela, nakon čega bi se trebale započeti aktivnosti predviđene Strategijom. U slučaju da se Strategija ne usvoji, ova nematerijalna imovina bi se trebala testistirati na umanjenje sukladno

sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. **Navedeno ukazuje na nedovoljne kontrolne aktivnosti u pogledu pravovremenog aktiviranja investicija jer se jedan dio investicija stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vodi kao ulaganje u tijeku, a s druge strane investicije su aktivirane iako nisu dobili potrebne saglasnosti nadležnih tijela.**

8.1.2 Materijalna stalna sredstva

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u neto knjigovodstvenom iznosu od 5.998.532 KM, dok su avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazani u iznosu 1.548.082 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta i šume	Građevine	Postrojenja i oprema	Alati,pogon. kancel.namj.	Transport. Sredstva	Mater.sred. u priprem.	Ukupno
2	3	4	5	6	7	9	10
Nabavna vrijednost							
na dan 01.01.2015.	**926.862**	**5.035.003**	**598.325**	**2.758.637**	**897.289**	**165.348**	**10.381.464**
- dir. povećanja u 2015. godini	-	-	-	-	-	57.976	**57.976**
- prijenos sa pripreme	-	-	55.933	35.415	784	(92.132)	**0**
- otuđenje i rashodovanje	-	(110.000)	(16.512)	(1.498)	(137.469)	-	**(265.479)**
- ostalo	-	-	-	-	-	-	-
na dan 31.12.2015.	**926.862**	**4.925.003**	**637.746**	**2.792.554**	**760.604**	**131.192**	**10.173.961**
Akumulirana amortizacija							
na dan 01.01.2015	-	**466.537**	**477.642**	**2.566.821**	**571.639**	-	**4.082.639**
- amortizacija	-	50.736	56.515	109.820	71.253	-	**288.324**
- amortizacija iz ranijeg perioda	-	-	-	-	-	-	-
- otuđenje i rashodovanje	-	(40.203)	(16.346)	(1.498)	(137.469)	-	**(195.534)**
- ostalo	-	-	-	-	-	-	-
na dan 31.12.2015.	-	**477.070**	**517.793**	**2.675.143**	**505.423**	-	**4.175.429**
Neto knjigov. Vrijednost							
na dan 01.01.2015.	**926.862**	**4.568.466**	**120.683**	**191.816**	**325.650**	**165.348**	**6.298.825**
na dan 31.12.2015.	**926.862**	**4.447.933**	**119.953**	**117.411**	**255.181**	**131.192**	**5.998.532**

Stalna materijalna imovina iskazana u bilanci stanja na da 31.12.2015. godine (poslovna zgrada, transportna sredstva, računarska oprema i ostalo) tretiraju se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH, niti je prezentirana relevantna dokumentacija iz koje bi se moglo potvrditi da navedena sredstva predstavljaju donirana sredstva.

Građevinski objekti iskazani su 4.447.933 KM, a odnose se na poslovnu zgradu Društva 4.794.862 KM i montažnu konstrukciju mosta 130.678 KM. Smanjenje na ovoj poziciji u iznosu od 110.000 KM odnosi se na nastalu štetu na montažnom mostu usljed poplava koja je procjenjena u navedenom iznosu.

Postrojenja i oprema iskazani su 119.953 KM. Vrijednost ove imovine u 2015. godini povećana je za 55.933 KM, od čega se na nabavku računarske opreme odnosi 32.236 KM, ostale uredske opreme 13.625 KM i telefonske opreme 10.072 KM. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu.

Alati, pogonski i kancelarijski namještaj iskazani su 117.411 KM. Povećanje u iznosu od 35.415 KM odnosi se najvećim dijelom na nabavu mjernih i kontrolnih instrumenata 32.837 KM. Smanjenje

na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu.

Materijalna sredstva u pripremi odnose se na građevinske objekte u pripremi koji su iskazani 131.192 KM, od čega se iznos od 124.342 KM odnosi na rekonstrukciju punkta zimske službe „Ivan sedlo",za koje Društvo nije regulisalo međusobne odnose sa „Sarajevoputevima" d.d. vezano za izgradnju, korištenje i upravljane navedenim skladištem. Društvo je u 2014. godini održalo sastanak sa predstavnicima Sarajevoputeva, kada su doneseni mogući načini rješenja ovog problema,ali isti ni do danas nisu realizovani. Na ovoj poziciji iskazan je iznos od 9.023 KM odnosi se na sanaciju i usluge fizičke zaštite objekta „ABH PROM"-a u Sarajevu. Naime, prema Rješenju resornog ministra od 21.05.2013. godine, data je suglasnost Društvu za korištenje eksproprisanog objekta firme „ABH PROM"-a na „Sarajevskoj obilaznici" (LOT 2A) na dionici Butila-Briješće, koji je upisan u zemljišne knjige kao državna svojina sa pravom raspolaganja u korist FBIH. U tijeku postupka eksproprijacije nekretnina u svrhu izgradnje, objekt je bio planiran za rušenje, međutim zbog optimalnijeg rješenja naknadno je izvedbenim projektom, umjesto nasipa projektiran i izveden betonski zid, tako da je objekat ostao u upotrebi. Imajući u vidu, da navedenim Rješenjem nije data suglasnost za ulaganja na ovom objektu, kao i da se projekt „Sarajevske obilaznice" vodi u vanbilančnoj evidenciji, iskazani izdaci predstavljaju troškove, a ne investicije Društva. Za navedeni iznos su precijenjena stalna sredstva, a podcijenjena vrijednost „Sarajevske obilaznice" u vanbilančnoj evidenciji.

Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazani su 1.548.082 KM od kojih su najznačajniji dati avansi: Strabag AG Austrija 1.267.242 KM, ROADING d.o.o Gračanica 191.751 KM, Hering d.d. Široki Brijeg 46.939 KM i HP Investing d.o.o. 29.653 KM. Vezano za date avanse, Društvo je sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH uputilo pojedinim dobavljačima konfirmacije na dan 31.12.2015. godine. **Utvrđeno je da, iste nisu potvrđene od strane „ROADING" d.o.o Gračanica „Strabag AG" Austrija za neopravdane iznose avansa kao i obveza na dobavljačima, što dovodi u sumnju realnost i točnost iskazanih pozicija.**

Ostala stalna materijalna sredstva iskazana su 7.935 KM i odnose se na umjetničke slike.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se po linearnoj metodi otpisa tijekom procijenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva. Utvrđeni iznos amortizacije za sve amortizacione skupine sučeljava s pripadajućim dijelom odloženih prihoda u toku korisnog vijeka uporabe dugotrajne imovine. Prema računovodstvenim politikama, priznata imovina nije vlasništvo Društva, nego osnivača i obračun amortizacije za ovu imovinu ne utiče na financijski rezultat i poslovanje Društva. Utvrđeni korisni vijek trajanja za raspoloživa stalna materijalna sredstva (u godinama):

Naziv sredstva	Vijek trajanja (u god.)	Stopa amortizacije (%)
Projektna dokumentacija	5	20
Sofver i licence	5	20
Baze podataka i smjernice za projekt.	6	16,67
Poslovna zgrada	100	1
Specijalna oprema-alati	10	10
Transportna sredstva	6,5	15,38
Uredski namještaj	9	11,11
Računarska oprema	5	20
PTT oprema	10	10
Mjerni i kontrolni uređaji	5	20
Oprema za zagrijavanje	10	10
Ostali uredski strojevi	8	12,5

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog materijanog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava. Navedeno nije rađeno iz razloga što prema Računovodstvenim politikama ova sredstva se tretiraju se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH.

Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine

Dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih, s obzirom da se dio projekata stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi.

Potrebno je za projekt „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH" procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih koristi, sukladno paragrafu 22. MRS 38-Nematerijalna sredstva.

Prije zaključivanja ugovora za izvođenje radova, potrebno je osigurati financijska sredstva i uvjete za realizaciju istih.

Nastaviti poduzete aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH i prijenosu iste na JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar.

Poduzeti aktivnosti u suradnji sa resornim ministarstvom i Vladom FBiH oko rješavanja daljnje implementacije i financiranja rekonstrukcije regionalne ceste Posušje- Jablanica koji sukladno Zakonu o cestama FBiH nije u nazočnosti Društva;

Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta, regulirati međusobne odnose sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, vezano za vlasništvo nad katastrom.

Potrebno je da Društvo za date avanse izvrši usuglašavanje na datum bilance sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

8.2 Tekuća sredstva

8.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Struktura iskazanih zaliha na dan 31.12.2015. godine data je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2015.	31.12.2014.
Zalihe	**2.159.921**	**1.777.025**
Zalihe soli	909.173	694.043
Zalihe goriva i lož ulja	50.150	50.150
Alat i sitan inventar	48.198	49.547
Ispravka vrijednosti	(48.198)	(49.547)
Dati avansi	1.200.598	1.032.832

Zalihe se vrednuju u bilansu stanja po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Nabavna vrijednost zaliha obuhvaća fakturnu cijenu i sve zavisne i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe sitnog inventara se otpisuju 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa u Sektor ekonomsko-financijskih poslova ne dostavlja mjesečna izvješća o utrošku soli po izvođačima radova redovnog održavanja, već na dan bilansiranja i to na dan 30.06.2015. godine i na dan 31.12.2015. godine dostavi izvješće o utrošku soli. Na osnovu navedenog izvješća u poslovnim knjigama je izvršeno evidentiranje utoška soli na teret troškova.

Društvo nema popisne liste za zalihe soli čija knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2015. godine iznosi 909.174 KM. Obzirom na navedeno, stvarna stanja imovine mogu odstupati od stanja iskazanih u financijskim izvješćima Društva na dan 31.12.2015. godine.

Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH (član 25.) pravno lice je dužno najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina ili na neki drugi obračunski period, određen sukladno sa ovim zakonom, izvršiti popis imovine i obveza sa ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.

Potrebno je pojačati nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju neusuglašenosti poduzeti adekvatne mjere.

8.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31.12.2014. godine iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2015.	31.12.2014.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	**10.731.826**	**26.234.878**
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	10.705.895	26.199.816
Transakcijski računi (u stranoj valuti)	3.508	5.434
Blagajne-domaća valuta	3.585	3.394
Sudski depoziti	18.838	26.234

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na gotovinska sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i u blagajni.

Transakcijski računi otvoreni su za poslovanje: kod Raiffeisen Bank d.d Bosna i Hercegovina (transakcijski i depozitni) i računi u Intesi SanPaolo Banci (transakcijski i depozitni). Na poziciji novčanih sredstava evidentirana su izdvojena sredstva GSM licence na posebnim namjenskom računu kod Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar. Kod Intesa SanPaolo Banke Društvo ima sredstva na implementacijskom računu/GRANT sredstva. Društvo ima otvorena dva devizna računa u EUR-ima (Intesa SanPaolo Bank i Raiffeisen Bank d.d Bosna i Hercegovina) i otvoren račun za sudske depozite. Svi ugovori sa bankama su iz ranijeg perioda.

Kao što je konstatirano i prethodnim revizijama, Društvu je odlukama Vlade FBIH dano u nadležnost da bude financijski implementator, odgovoran za implementaciju projekata po programima investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za FBiH. Kao financijski implementator, Društvo je odgovorno za implementaciju projekata magistralnih, regionalnih i lokalnih cesta i o stupnju razvoja istih je dužno tromjesečno izvještavati Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, a Izvješća o realizaciji financijskih sredstava dostavljati tromjesečno Federalnom ministarstvu financija i Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija.

Međutim, Zakonom o cestama FBiH, Društvu nije dano u nadležnost da bude implementator sredstava za GSM licencu, posebno imajući u vidu da se iz tih sredstava vrši financiranje projektne dokumentacije autoputa na koridoru Vc i izgradnja planiranih autoputeva, magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva. Raspodjela istih vrši se temeljem odluka o usvajanju programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence, koje za svaku godinu donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, bez prethodne suglasnosti nadležnog zakonodavnog organa. Sredstva GSM licence predstavljaju javni prihod koji pripada Proračunu FBiH i raspodjela istog i iskazivanje treba vršiti sukladno zakonskim propisima za proračunske korisnike.

Vlada FBiH je donijela Odlukom broj 997/2015 od 16.7.2015. odobrila nove projekte koji se financiraju iz preostalih neraspoređenih sredstava sa okončanih ili ukinutih projekata iz Programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence u iznosu od 177.560 KM.

Od ukupnih sredstava na računima Društva na dan 31.12.2015. godine, od 10.731.827 KM, na sredstva GSM licence se odnosi 790.366 KM, evidentirana na posebnom namjenskom računu kod Hypo Alpe Adria Bank d.d.

Prema Pregledu namjenskih sredstava po osnovu GSM licence za period od 01.01.-31.12.2015. godine, Društvu je sa posebnog namjenskog računa po osnovu GSM licence u okviru JRR-a, izvršen prijenos sredstava u iznosu od 9.930.000 KM.

Potrebno je da Uprava Društva, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti da se cjelokupna sredstva ostvarena temeljem GSM licence prenesu na poseban račun u okviru Jedinstvenog računa riznice Proračuna FBiH.

8.2.3 Kratkoročne tražbine, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilance, u financijskim izvješćima iskazane su slijedeća kratkoročne tražbine, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja:

	31.12.2015.	31.12.2014.
TRAŽBINE, PLASMANI I AKT. VREM.RAZGRANIČENJA	**19.106.140**	**17.254.255**
Tražbine od prodaje	1.692.452	1.681.835
Druge kratkoročne tražine	17.275.424	15.390.026
Tražbine od zaposlenih	5.242	-
Aktivna vremenska razgraničenja	**20.685**	**39.222**
Tražbine za PDV	**112.337**	**143.172**

Tražbine od prodaje u iznosu od 1.692.452 KM su nastala po osnovu izdanih rješenja za korištenje javnih površina pravnim i fizičkim licima i ista se iskazuju po nominalnoj vrijednosti na temelju ispostavljene dokumentacije koja prati nastanak poslovnog događaja (radi obavljanja pratećih djelatnosti pružanja usluga vozačima i putnicima, priključaka na javne ceste, elektronske, telefonske, antenske priključke, instaliranja uređaja i opreme, građenja komunalnih, vodoprivrednih i drugih objekata, postavljanje i korištenje reklamnih znakova, prekomjerne i vanredne upotrebe cesta).

Tražbine od prodaje iskazana su u slijedećim iznosima:

	31.12.2015.	31.12.2014.
Tražbine od prodaje	**1.692.452**	**1.681.835**
Kupci u zemlji	434.861	466.488
Sumnjiva i potraživanja u sporu	1.257.591	1.215.347

Računovodstvenim politikama Društva definirano je da Sektor održavanja, zaštite i sigurnosti prometa vrši dostavu izdanih rješenja o godišnjoj obvezi plaćanja naknade za korištenje cestovnog zemljišta u Odjel financijsko-računovodstvenih poslova. Zaduženo lice u Odjelu financijsko-računovodstvenih poslova vrši analitičko praćenje tražbina po izdatim Rješenjima.

Evidentiranje dostavljenih Rješenja vrši se na način da se zaduži kupac i odobri odgođeni prihod (obveza za odgođeni prihod), a tek naplaćena realizacija se evidentira kao prihod obračunskog perioda, kada se razdužuje konto tražbina od kupaca i smanjuje Odgođeni prihod. Ovakvim načinom evidentiranja u financijskim izvješćima se ne iskazuju rashodi perioda kao očekivano smanjenje ekonomskih koristi, tako da i nema utjecaja na financijski rezultat Društva. Ukoliko se naplata ne može izvršiti, neophodno je zaduženom licu u Sektoru održavanja, zaštite i sigurnosti prometa dostaviti popis korisnika koje treba dati na izvršenje. Usklađenje vrijednosti ovih tražbina vrši se sukladno proceduri otpisa tražbina.

Za sumnjive i sporne tražbine u iznosu od 1.257.591 KM vode se sudski postupci kod nadležnih sudova u cilju naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta, ali je naplata veoma otežana.

Ne može se potvrditi da je Društvo poduzelo adekvatne aktivnosti na utuženju svih korisnika cestovnog zemljišta vodeći računa o zastari, jer na 31.12.2015. godine nisu utuženi svi kupci za tražbine koje datiraju iz ranijeg perioda u iznosu od 150.705 KM. Posebno ukazujemo da su člankom 103. Zakona o cestama FBiH propisana prava i dužnosti federalnih inspektora tijekom vršenja inspekcijskog nadzora, prema kojem inspektor može narediti zabranu upotrebe priključnih putova koji su izgrađeni li se grade suprotno odredbama Zakona, odnosno koji ne izmiruju prispjele obveze prema upraviteljima cesta sukladno izdatim rješenjima.

Iako je sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH Društvo uputilo kupcima (pravnim licima) konfirmacije na dan 31.12.2015. godine, tražbine od strane kupaca najvećim dijelom nisu potvrđena.

Druge kratkoročne tražbine iskazana su u iznosu od 17.275.424 KM i čine ih najvećim dijelom: tražbine od Vlade FBiH u iznosu od 15.000.000 KM, tražbine po vanbilančnoj evidenciji od 2.010.272 KM, tražbine stečene preuzimanjem duga-regresne tužbe 243.597 KM; tražbine za zatezne kamate (regresne tužbe) 13.818 KM i tražbine od osiguravajućih kuća od 7.345 KM.

Tražbine od Vlade FBiH iskazana su u iznosu od 15.000.000 KM i odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Proračuna FBiH u 2012. godini.

Kako je konstatirano i u Izvješću za 2012. i 2013. i 2014. godinu, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Proračunu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. Prezentiran je Zapisnik sa sastanka održanog 07.05.2012. godine, kojem su prisustvovali predstavnci Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva

prometa i komunikacija, Društva i JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar. Zapisnički je konstatovano da je sukladno traženju Federalnog ministarstva financija, Društvo dana 04.05.2012. godine izvršilo uplatu 10.000.000 KM na ime dospjelih obveza po Kreditu EBRD broj: 31788 Regionalni program razvoja cesta (evidentiran u vanbilančnoj evidenciji). Također je navedeno da je postignut dogovor da Društvo izvrši u tijeku dana dodatnu uplatu 5.000.000 KM za iste namjene, što je i učinjeno. Sukladno dogovoru, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je trebalo u žurnom postupku predložiti generalnu Odluku Vladi FBiH u cilju definiranja konačne alokacije sredstava i obveza upraviteljima autocesta i magistralnih cesta u smislu namjene kreditnih sredstava. Društvo je i tijekom 2015. godine tražilo od Federalnog ministarstva financija i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, donošenje Odluke o prenosu obveza po kreditu EBRD 31788 sa Društva na JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar.

Skrećemo pažnju da su prema dopisu Federalnog ministarstva financija od 05.02.2016. godine bile pokrenute aktivnosti da se obveza po kreditu odobrenom od strane EBRD, koju je preuzelo Federalno ministarstvo financija, a čiji je implementator Društvo, prenese na Proračun FBiH, budući da su kreditna sredstva utrošena za izgradnju Sarajevske zaobilaznice na Koridoru Vc, te da se uplaćena sredstva u iznosu od 15.000.000 KM vrate na račun JP Ceste Federacije BiH. Na sjednici Vlade FBiH od 24.04.2014. godine, bila je čak i predviđena refundacija sredstava od 15.000.000 KM u periodu od 2015.-2017. godine, sa godišnjim ratama od 5.000.000 KM. Međutim, da bi se navedeno provelo, bila je potrebno da oba Doma Parlamenta Federacije BiH prihvate Odluku o prenosu obveza po EBRD kreditu sa Društva na Federaciju BiH. Na 1. sjednici Doma naroda Parlamenta FBiH koja je održana dana 28.05.2015. godine, odbijen je prijedlog Odluke o prenosu obveze po kreditu, te na osnovu toga, pomenuto Ministarstvo je konstatovalo u gore pomenutom dopisu, da nema nikakva dugovanja prema Društvu.

Uvidom u dopis Federalnog ministarstva financija od 13.01.2016. godine stanje obveza po kreditu EBRD 31788 na dan 31.12.2015. godine iznosi 65.723.460 KM od čega je dospjelo 36.808.885 KM (glavnica 33.303.259 KM, kamata 3.344.896 KM i taksa 160.730 KM).

Kako smo i ranijih godina konstatirali, navedena kreditna sredstva EBRD-a su utrošena i koriste se za projekat Sarajevske zaobilaznice evidentirane u vanbilančnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator navedenog projekta od strane Vlade FBiH, tako da nije krajnji korisnik sredstava kredita.

Do okončanja predmetne revizije, Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena.

Tražbine prema vanbilančnoj evidenciji na dan 31.12.2015. godine iskazane su u iznosu od 2.010.272 KM a odnose se na izvršena plaćanja PDV-a po osnovu pristiglih situacija izvođača radova "Euro-asfalt" d.o.o. Sarajevo (projekat izgradnje Sarajevske obilaznice LOT-2). Uprava Društva je donijela Odluke na osnovu kojih je izvršeno plaćanje sa redovnog transakcijskog računa otvorenog kod INTESA SANPAOLO BANKA d.d. Sarajevo za projekte koji se vode na vanbilančnoj evidenciji, tj. U kojima je Društvo samo implementator. Po osnovu izvršenih plaćanja koja se odnose na plaćeni PDV-e po ispostavljenim situacijama u 2015. godini od strane UIO izvršen je povrat PDV-a u ukupnom iznosu od 1.093.950,03 KM.

Tražbine stečene preuzimanjem duga (regresne tužbe) u iznosu od 243.597 KM su evidentirana na osnovu izvršenih isplata na osnovu izvršnih sudskih presuda i rješenja, u predmetima u kojima se Društvo pojavljuje kao solidarni dužnik.

Izvršiti detaljnu analizu svih neutuženih tražbina i poduzeti potrebne aktivnosti na utuženju istih.

Potrebno je da Društvo izvrši usuglašavanje stanja svih tražbinana datum bilance sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Potrebno je poduzeti mjere i aktivnosti da se sredstva sa redovnog transakcijskog računa ne koriste za projekte u kojima je Društvo implementator, odnosno koji se evidentiraju u vanbilančnoj evidenciji.

U suradnji sa nadležnim organima nastaviti poduzete aktivnosti na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta u cilju povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.

8.3 KAPITAL

Na datum bilance u financijskim izvješćima iskazan je kapital sa slijedećom strukturom:

	31.12.2015.	31.12.2014.
KAPITAL	**1.840.881.171**	**1.848.060.877**
Upisani/ temeljni kapital	2.000	2.000
Ostali temeljni kapital	1.840.879.171	1.848.058.877

Odlukom o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala Društva od 01.07.2010. godine utvrđena je visina upisanog/temeljnog kapitala u iznosu od 2.000 KM, što je iskazano u poslovnim knjigama. Sukladno Zakonu o cestama FBiH i navedenoj Odluci, Vlada FBiH je 20.01.2011. godine donijela Odluku o smanjenju temeljnog kapitala, prema kojoj temeljni kapital se umanjuje za iznos od 1.768.311.108 KM, tako da isti sada iznosi 2.000 KM i čini temeljni ulog FBiH, kao jedinog osnivača.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama reguliran je način iskazivanja kapitala i obveza, na temelju izmjena navedenih u Zakonu o cestama FBiH, kojim je propisano da javne ceste (što uključuje i magistralne ceste) su u vlasništvu Federacije BiH i od općeg su interesa za FBiH, te iste više ne predstavljaju kapital Društva, već obvezu prema planiranoj namjeni. Navedeno je dovelo do toga da je državni kapital u bilanci stanja iskazan u iznosu od 2.000 KM (zakonski minimum), a ostali temeljni kapital iskazan je u iznosu od 1.840.879.171 KM i predstavlja izvore sredstava. Navedenim Pravilnikom reguliran je način iskazivanja i raspodjela financijskog rezultata, koji predstavlja razliku javnih prihoda i javnih rashoda, koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala, već se raspoređuje na obveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

Struktura ostalog kapitala je:

	31.12.2015.	31.12.2014.
Izvori sredstava - cestovna infrastruktura /ceste gornji stroj/	214.697.194	206.498.359
Izvori sredstava - cestovna infrastruktura /ceste donji stroj/	1.230.826.782	1.258.269.805
Izvori sredstava - cestovna infrastruktura /mostovi/	216.266.923	215.663.228
Izvori sredstava - cestovna infrastruktura /tuneli/	163.939.681	167.627.485
Izvori sredstava – saobraćajna siglanizacija i oprema	585.831	-
Izvori sredstava - cestovna oprema-odbojna ograda	14.562.760	-
Ukupno	**1.840.879.171**	**1.848.058.877**

8.4 OBVEZE

U financijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze i dugoročna rezerviranja 259.699.107 KM kako slijedi:

	31.12.2015	31.12.2014.
OBVEZE	**259.699.107**	**283.995.781**
Dugoročne obveze i rezervisanja	**225.161.550**	**260.676.817**
Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike	2.485.429	1.479.475
Dugoročna razgraničenja	10.949.154	11.707.410
Obveze prema povezanim pravnim licima	25.635.513	41.773.347
Dugoročni krediti	151.750.253	170.540.162
Ostale dugoročne obveze	34.341.201	35.176.423
Kratkoročne obveze	**34.207.805**	**22.962.220**
Kratkoročne financijske obveze	17.025.901	7.542.579
Obveze iz poslovanja	16.856.867	15.099.829
Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	307.605	305.861
Druge obveze	17.432	13.951
Pasivna vremenska razgraničenja	**329.752**	**356.744**

8.4.1 Dugoročne obveze i rezerviranja

Dugoročne obveze i rezervisanja iskazane su 225.161.550 KM i predstavljaju 86,70 % ukupnih obveza Društva, a čine ih obveze za dugoročna razgraničenja i rezervisanja 13.434.583 KM, dugoročne financijske obveze 151.750.253 KM, obveze prema povezanim pravnim licima 25.635.513 i ostale dugoročne obveze 34.341.201 KM.

8.4.1.1 Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja

Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja iskazana su 13.434.583 KM i odnose se na se obračunata rezerviranja za otpremnine 206.298 KM, rezerviranja po započetim sudskim sporovima 2.279.131 KM, unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihodi 3.562.840 KM i ostala dugoročna razgraničenja i rezervisanja 7.386.314 KM.

Rezerviranja za otpremnine izvršena su na osnovu procjene ovlaštenog aktuara u 2014. godini sukladno sa MRS 19 – Primanja zaposlenih i vlastitim aktima. Procjena je izvršena koristeći diskontnu stopu od 6% i prosjek od tri isplaćene plaće za svakog uposlenika pojedinačno. Društvo, u 2015. godini nije vršilo procjenu sadašnje vrijednosti obveza na dan 31.12.2015. godine

Rezerviranje za pokrenute sudske sporove iskazana su 2.279.131 KM, od čega je u 2015. godini izvršeno rezerviranje u iznosu od 1.208.732 KM. Prema podacima Sektora za pravne poslove protiv Društva se vode sudski postupci u vrijednosti od 32.830.846 KM, od čega se vezano za Sarajevsku obilaznicu odnosi 29.270.755 KM (gdje je Društvo implementator), a ostatak u iznosu od 3.560.091 KM odnosi se na sudske sporove protiv Društva. Razlika u iznosu od 1.280.960 KM (razlika između sudskih sporova protiv Društva i iznosa dosad izvršenog rezerviranja) predstavlja sudske sporove za koje Društvo nije izvršilo rezervisanje. Tokom 2015. godine na teret rezerviranja evidentirano je 164.519 KM po osnovu rezervisanih sredstava u prethodnim godinama. **Također, u 2015. godini isplaćeno je 247.344 KM za tužbe za koje nije izvršeno rezerviranje na dan 31.12.2014. godine** .

U okviru Sektora za pravne poslove vodi se evidencija o započetim sudskim sporovima u Knjizi tužbi, ali ista ne daje potpune informacije vezano za evidenciju zaprimljenih tužbi po raznim osnovama, niti broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine, što bi omogućilo sistemski pristup procjeni rezerviranja. Navedeno ističemo iz razloga što Društvo nije imalo informaciju o Presudi Suda BiH od 28.01.2015. godine kojom je odbijena tužba Društva zastupana po punomoćniku - advokatu Društva po izvršnom Rješenju Ureda za razmatranje žalbi Sarajevo od 01.07.2015 godine, iako je navedeno Rješenje protokolisano u Društvu 07.07.2015. godine, u iznosu od 1.044.479 KM. Naime, prilikom provođenja postupka javne nabave u 2012. godini radi izgradnje drugog kolovoza i rekonstrukcije postojećeg na cesti M4, dionica Tuzla (Dražnik)-Šićki Brod ponuđač Jata Group d.o.o. Srebrenik je podnio žalbu Uredu za razmatranje žalbi koji je obustavio postupak javne nabave. Međutim, Društvo je zaključilo Ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem prije donošenja Rješenja Ureda za razmatranje žalbi iako je dobilo Instrukciju o obustavljanju postupka. Zbog toga je Ured za razmatranje žalbi donio izvršno Rješenje 01.07.2015. godine kojim se od Društva nalaže naknada štete ponuđaču u vrijednosti od 10% od ponuđene cijene što iznosi 1.044.479 KM. Postupak pred Sudom BiH u upravnom sporu protiv Rješenja Ureda za razmatranje žalbi vodio je advokat na osnovu date punomoći od strane direktora Društva od 28.12.2012. godine. Sa advokatom nije zaključen Ugovor o pružanju navedenih usluga, već su usluge plaćene na osnovu naprijed navedene punomoći i ispostavljenih faktura. Po navedenom osnovu Društvo je dana 22.04.2016. godine dobilo Obavještenje o izvršenju blokade transakcijskog računa kod Raiffeisen banke u iznosu od 1.044.479 KM po osnovu Rješenja o izvršenju Suda BiH od 20.04.2016. godine, uvećano za troškove izvršnog postupka od 10.983. KM. Društvo je Sudu BiH 06.08.2015. godine uložilo Tužbu protiv Rješenja Ureda za razmatranje žalbi i postupak je u toku.

Na osnovu naprijed navedenog, može se zaključiti da Društvo nije izvršilo rezerviranja potencijalnih obveza u iznosu od 1.044.479 KM, jer se navedena tužba nije nalazila u evidenciji-Knjizi tužbi i ista nije dostavljena u ekonomsko financijski sektor, iako je ista bila izvršna već 01.07.2015. godine. Osim toga, izvršno Rješenje Ureda za razmatranje žalbi je zaprimljeno i protokolisano u Društvu 07.07.2015. godine. Navedeno može imati za posljedicu da financijska izvješća prethodnih godina ne predstavljaju istinito i

objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja Društva. O navedenom problemu očitovao se 25.04.2016. godine Upravi Društva rukovodilac Sektora za ekonomsko-financijske poslove Društva, tražeći izjašnjenje Uprave o navedenom problemu. U dopisu je navedeno da isplata po presudi može uticati na korekciju godišnjeg obračuna za 2015. godinu zbog materijalnosti i datuma nastanka poslovnog događaja.

Unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihodi iskazani su 3.562.840 KM, a odnose se najvećim dijelom na unaprijed naplaćene prihode po izdanim rješenjima za korištenje cestovnog zemljišta pravnim i fizičkim licima 1.659.234 KM, prihode od primljenih donacija 1.612.973 KM i prihode od regresnih tužbi 257.415 KM. Prihodi od donacija odnose se na zaključeni Ugovor o zajmu između BiH i EBRD-a iz 2004. godine za financiranje projekta rekonstrukcije ceste Neum-Stolac koji je Zaključkom Vlade FBiH od 21.09.2009. godine trebalo prenijeti na preduzeće Autoceste FBiH. Sukladno sa tim povučena sredstva po ovom kreditu su evidentirana kao odloženi prihod do okončanja projekta. Na ovoj poziciji iskazana su i grant sredstva italijanske Vlade putem EIB-a za financiranje Studije izvodljivosti i zaštite okoliša za projekat „Južna obilaznica Mostara", koja se knjiže kao odloženi prihod do momenta završetka i aktiviranja projekta.

Ostala dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana su 7.386.314 KM i odnose se na obveze po osnovu izvora stalnih materijalnih sredstava, odnosno knjigovodstveno evidentiranje stalnih materijalnih sredstava koja se tretiraju se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH.

8.4.1.2 Obveze prema povezanim pravnim licima

Obveze prema povezanim pravnim licima iskazane su 25.635.513 KM i predstavljaju obveze prema izvorima financiranja- iz financijskog rezultata.Po završetku investicije u pripremi – cestovna infrastruktura i prenosom u uporabu, istovremeno se iz odgovarajućeg izvora prenosi u vrijednost investicije i iznos na analitički konto iskorištenih izvora sredstava.

8.4.1.3 Dugoročne financijske obveze

Dugoročne financijske obveze iskazane su 151.750.253 KM i odnose se na povučena sredstva temeljem zaključenih dugoročnih međunarodnih kreditnih sporazuma sa EIB, EBRD i WB-IDA za projekte Sanacije puteva u FBiH, Rehabilitacije putova u FBiH i Projekat putne infrastrukture i sigurnosti na putovima

Struktura dugoročnih i kratkoročnih kredita dana je u sljedećoj tabeli:

Kredit	Dugoročni dio	Kratkoročni dio	Obveze za dospjelu kamatu	Taksa na nepovučena sredstva	Agentska taksa	Ukupno 31.12.2015.u	Kamatna stopa	Period otplate
I KREDITI U OTPLATI								
EIB 23924	87.249.530	3.989.893	60	-	-	91.239.483	6+Euribor	2014-2032
EBRD	44.137.985	18.036.008				62.173.993	Euribor+1	2010-2022
IDA	20.362.738	0				20.362.738	0,75	2018-2027
Ostali krediti		5.000.000				5.000.000		
UKUPNO:	**151.750.253**	**27.025.901**	**60**			**178.776.214**		

Kredit Evropske investicijske banke EIB broj 23924 namijenjen je za sanaciju magistralnih cesta, mostova i konzultantskih usluga u vrijednosti 50.000.000 EUR, sukladno sa Ugovorom o kreditu od 26.03.2007. godine. Kredit je realizovan u VII tranši od kojih je posljednja tranša u iznosu od 5.500.000 EUR-a povučena u 2014. godini, a do 31.12.2015. godine po ovoj tranši realizovano je 3.690.000 KM. Period otplate kredita definisan je najkasnije 6 godina od uplate prve tranše, a plaćanje posljednje rate će biti najranije 4, a najviše 18 godina od dana uplate posljednje tranše, a grace period za svaku tranšu je 6 godina od dana posljednjeg povlačenja sredstava. Glavnice za tranše I-IV su dospjele tokom godine u iznosu od 2.542.579 KM, dok su kamate realizovane u iznosu od 783.946 KM.

Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj EBRD 37543 namijenjen je za rekonstrukciju puteva u FBiH, u vrijednosti od 45.000.000 EUR, po osnovu Ugovora o kreditu od 17.07.2007.godine sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR. EBRD zaračunava i proviziju od 0,5% na neiskorištena sredstva kredita. Rok otplate je 2010.–2022. godina U 2014. godini okončano je povlačenje sredstava. U toku 2015. godine realizovane su dvije rate glavnice 8.036.005 KM i kamate od 664.974 KM. Društvo kasni u servisiranju obveza po ovom kreditu jer je zadržalo iznos od 10 miliona KM na kratkoročnim obvezama,a ne plaća ih zbog sredstava koja su u 2012. godini prenesena na račun Federalnog ministarstva financija. Naime, Društvo je uplatilo Federalnom ministarstvu financija 15.000.000 KM radi plaćanja dospjelih, a neplaćenih obveza po

kreditu EBRD-a za projekat „Sarajevska zaobilaznica" čiji je krajnji korisnik J.P. Autoceste FBiH, a Društvo je bilo samo implemetator. Obzirom da je Društvo navedenom uplatom došlo u stanje nelikvidnosti, J.P. Autoceste FBiH su Društvu dale kratkoročnu pozajmicu od 5.000.000 KM, po Odluci Vlade iz 2012. godine. Društvo i J.P. Autoceste FBiH su trebale potpisati ugovor o načinu povrata pozajmice, ali, tek kad Parlament FBiH usvoji odluku o alokaciji obveza po kreditu za Sarajevsku zaobilaznicu sa Društva na Federaciju BiH, isti će stupiti na snagu.

Društvo na dan 31.12.2015. godine nije izvršilo rezerviranja za zatezne kamate zbog kašnjenja u servisiranju duga po ovom kreditu, što može imati za posljedicu mogućnost značajnih potencijalnih obveza po navedenom osnovu.

Kredit Međunarodne asocijacije za razvoj IDA kredit namijenjen je za financiranje projektne putne infrastrukture i sigurnosti na putevima, u vrijednosti 8.180.000 SDR sukladno sa Ugovorom o kreditu od 22.10.2008. godine. Ukupna kreditna sredstva povučena su 30.06.2012.godine. Rok otplate kredita je 2018.-2028. godine u 20 polugodišnjih rata. IDA obračunava polugodišnje servisne troškove na povučeni iznos kredita od 0,75%. U toku 2015. godine obračunati su servisni troškovi na povučeni iznos u iznosu od 149.383 KM, kao i obračunate negativne kursne razlike u iznosu od 1.335.033 KM.

Ostali krediti u iznosu od 5.000.000 KM odnosi se na kratkoročnu obvezu prema J.P.Autoceste d.o.o. Mostar temeljem Odluke Vlade FBiH o odobravanju pozajmice u svrhu održavanja tekuće likvidnosti Društva od 08.05.2012. godine. Odlukom nije utvrđen rok povrata pozajmice.

8.4.1.4 Ostale dugoročne obveze

Ostale dugoročne obveze iskazane su 34.341.201 KM i odnose se na obveze za primljena novčana sredstva od Vlade FBiH po programima GSM licence 16.302.060 KM i obveze za kapitalna ulaganja – grant Proračuna FBiH 18.039.141 KM.

8.4.2 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su 34.207.805 KM, a odnose se na: kratkoročne financijske obveze 17.025.901 KM, obveze iz poslovanja 16.856.867 KM, obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih 307.605 KM i druge obveze 17.432 KM.

8.4.2.1 Kratkoročne financijske obveze

Kratkoročne financijske obveze iskazane su 17.025.901 KM, a čine ih kratkoročni dio dugoročnih obveza po kreditima 12.025.901 KM i kratkoročna pozajmica od J.P. Autoceste FBiH d.o.o 5.000.000 KM.

8.4.2.2 Obveze iz poslovanja

Obveze iz poslovanja iskazane su 16.857.867 KM, a odnose se na primljene avanse, depozite i kaucije 13.349 KM, obveze prema dobavljačima u zemlji 4.183.489 KM, obveze prema dobavljačima u inostranstvu 831.613 KM i ostale obveze iz poslovanja 11.828.416 KM.

Ostale obveze iz poslovanja iskazane su 11.828.416 KM i najvećim dijelom odnose se na obveze za prispjele anuitete dugoročnih kredita prema Federalnom ministarstvu financija 10.000.000 KM, što je detaljnije obrazloženo u točki 8.4.1.3. Izvješća. Na ovoj poziciji iskazane su i obveze za zadržana plaćanja 1.828.356 KM koje se odnose na zadržane retencije po ispostavljenim sutuacijama dobavljača.

8.4.2.3 Obveze po osnovu plaća, naknada i drugih primanja zaposlenih

Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su 307.605 KM, a odnose se na obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih za mjesec prosinac 2015. godine.

8.4.2.4 Druge obveze

Druge obveze iskazane su 17.432 KM i u najvećem dijelu odnose se na: obveze za isplatu po sudskim presudama 10.741 KM, obveze za naknade članovima odbora, komisija i sl. 4.851 KM i obveze za poreze, doprinose u vezi naknada fizičkim licima i ostale dažbine 1.840 KM.

8.4.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su 329.752 KM, od čega se najznačajniji iznos od 269.391 KM odnosi na obračunate kamate i servisne troškove po osnovu dugoročnih kredita.

U cilju sistemskog pristupa procjeni rezerviranja, potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po svim osnovama, te vršiti rezervisanja dosljednom primjenom MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi na datum bilance troškovi, obveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.

Potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po svim osnovama (broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine).

9. Vanbilančna evidencija

Vrijednost vanbilančne evidencije na dan 31.12.2015. godine iskazana je u iznosu od 262.128.450 KM i odnosi se na projekat Sarajevske obilaznice, koji se vodi vanbilančno, jer je Društvo od osnivača zaduženo kao implementator, dok je vlasnik ovih projekata Vlada FBiH koja ih i financira. Izgradnja Sarajevske obilaznice od Jošanice do Vlakova je projekat iz 2005. godine, kada je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju općeg interesa za izgradnju Sarajevske obilaznice. Projekat se najvećim dijelom financira iz kreditnih sredstava koje je BiH po osnovu Ugovora o financiranju pod nazivom «Bosna i Hercegovina-Projekat cesta» dobila od Europske investicijske banke, Europske banke za obnovu i razvoj, OPEC fonda, a dijelom iz Proračuna Federacije BiH.

Društvo ne izmiruje dospjele obveze na ime glavnice, kamate i takse po kreditu EBRD br.31788-Regionalni program razvoja cesta. Vezano za navedeno, Vlada FBiH je 21.10.2009. godine donijela Zaključak, kojim je zadužila Federalno ministarstvo prometa i komunikacija da u cilju izmirenja dospjelih obveza, u roku od 30 dana Vladi FBiH dostavi prijedlog odluke kojom bi se obveze po kreditu isplaćivale iz prihoda Federalne direkcije za izgradnju, održavanje i upravljanje autocesta (sada JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar). Društvo je u ranijem periodu u više navrata vraćalo Federalnom ministarstvu financija zahtjev za plaćanje dospjelih obveza po navedenom kreditu, pri čemu je istaknuto da nije realiziran ni zaključak sa sastanka od 09.05.2012. godine, prema kojem su Federalno ministarstvo financija i resorno ministarstvo preuzeli obvezu da pripreme zajedničku Informaciju i prijedlog Odluke Vladi FBiH na način da se kredit u cijelosti alocira na JP „Autoceste FBiH" d.o.o. Mostar.

10. Javne nabave

Prema prezentiranim podacima, u 2015. godini zaključeno je 213 ugovora ukupne vrijednosti od 46.689.552 KM. Po osnovu provedenih otvorenih postupaka zaključen je 41 ugovor u iznosu od 17.018.150 KM, 1 ugovor po ograničeni postupak 27.325.280 KM, 12 ugovora po osnovu pregovaračkih postupaka 1.277.875 KM, 44 ugovora po konkurentskom zahtjevu 572.998 KM i 114 direktnih sporazuma 473.088 KM. U revidiranoj godini uloženo je od strane ponuđača 22 prigovora, od kojih se 4 prigovora odnosila na postupke nabavki po starom Zakonu o javnim nabavama, koje su djelimično prihvaćene od strane Ureda za razmatranje žalbi, 7 prigovora je podneseno na tendersku dokumentaciju, a 11 prigovora na odluke o dodjeli ugovora. U tijeku 2015. godine poništeno je 9 postupaka nabavi. Razlozi za poništenje bili su: nije dostavljena nijedna ponuda (2 postupaka), prekoračenje budžeta (2 postupka), zbog podnesenih žalbi na tendersku dokumentaciju (5 postupaka).

Uvidom u dokumentaciju postupaka provođenja određenih predmeta nabavki uočene su nepravilnosti kod sljedećih nabavki:

Kao što je navedeno u Izvješću za 2014. godinu, Društvo je prethodne godine provelo procedure nabave radova redovnog održavanja magistralnih cesta na teritoriji FBiH, kada su potpisani okvirni sporazumi za period 2014.-2018. godina za 11. Lot-ova, osim za LOT 7 koji se odnosio na održavanje magistralnih cesta na

području Hercegovačkoneretvanske županije, zbog podnesene žalbe. Navedeni postupak nije okončan ni u 2015. godini , već je na temelju Zaključka Vlade FBiH ugovorni sporazum i ugovor za redovno održavanje magistralnih cesta FBIH za LOT 7 se produžen do završetka žalbenog postupka sa postojećim izvođačem radova, a po uvjetima iz otvorenog postupka javnih nabava provedenog 2007/2008. godine, najdalje do 15.03.2016. godine.

Kod pojedinih nabavki izvršeno je prekoračenje procijenjene vrijednosti nabavki. Naime, prilikom pokretanja postupaka nabavi planirana procijenjena vrijednost nabave sukladno Planom poslovanja Društva za 2015. godinu bila je niža od najniže dostavljene tehnički zadovoljavajuće ponude. Društvo je nastavilo postupak nabave i sklopilo ugovore sa najpovoljnijim ponuđačima, iako su cijene bile više od Planom predviđenih. Navedeno nije sukladno članku 69. stav 2. točka e) Zakona o javnim nabavama kojim je utvrđeno da se postupak nabave obavezno mora poništiti u slučaju kada su cijene svih prihvatljivih ponuda više od osiguranih sredstava za predmetnu nabavu. Navedeno se odnosi na nabavu usluga Sanacija oštećenog asfaltnog kolovoza Ključ-Rogolji planirana vrijednost 290.000 KM, a ugovor potpisan u iznosu od 356.722 KM; Sanacija oštećenog asfaltnog kolovoza Skokovi – Srbljani planirana vrijednost 290.000 KM, a ugovor potpisan u iznosu od 310.994 KM; Sanacija mosta preko rijeke Bosne dionica Ozimica - Topčić polje planirana vrijednost 880.000 KM, a ugovor potpisan u iznosu od 1.057.796 KM; Investiciono održavanje mostova – zamjena dilatacija planirana vrijednost 314.000 KM, a ugovor potpisan u iznosu od 375.133 KM.

Kod nabave usluga Sanacija mosta preko rijeke Bosne dionica Ozimica - Topčić polje u vrijednosti od 1.057.796 KM ugovorom je definiran rok završetka radova od 120 dana od datuma početka radova. Uvidom u pregled obračunskih situacija konstatirali smo da su radovi počeli u rujnu 2015. godine, a okončana situacija je dostavljena 31.05.2016. godine, zbog čega ne možemo potvrditi da su ispoštovane odredbe ugovora u dijelu roka izvršenja radova. Također, kod nabave usluga Rekonstrukcija mosta petlja Zenica u vrijednosti od 1.081.293 KM rok za izvršenje radova je 120 dana od datuma početka radova. Uvidom u projektnu karticu konstatovali smo da je prva situacija ispostavljena 30.11. 2015. godine, a konačna situacija 24.05. 2016. godine, što je duže od 120 dana.

Postupke javnih nabavki provoditi sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima.

11. Sudski sporovi

Prema prezentiranim podacima od Sektora za pravne poslove, protiv Društva su pokrenuti sudski sporovi u iznosu od 3.607.179 KM. Navedeni sporovi se najvećim dijelom odnose na sporove po osnovu šteta nastalih zbog neadekvatnog održavanja magistralnih cesta i naknadu šteta zbog prometnih nesreća. Sukladno procjeni Sektora za pravne poslove izvršena su rezervisanja u iznosu od 2.279.131 KM od čega je u 2015. godini rezervisan iznos od 1.208.732 KM. U 2015. godini Društvo je na ime sudskih presuda imalo troškove u iznosu od 247.344 KM za koja najvećim dijelom nisu izvršena rezervisanja u prethodnom periodu.

„Knjiga tužbi" u koju se unose podaci o primljenim tužbama nije adekvatna, niti pruža nadležnim sektorima, a samim time ni Upravi Društva, sve potrebne informacije. Kao i prethodnih godina, konstatirano je da se u evidencijama sa aktivnim tužbama i prijedlozima za izvršenje rješenja vode okončani ili povučeni predmeti, kao i predmeti za koje je izvršena isplata, odnosno naplata duga. Temeljem toga ova evidencija ne pruža adekvatne i pouzdane informacije vezano za evidenciju zaprimljenih tužbi i pokrenutih postupaka od strane Društva što je šire obrazloženo u Točci 8.4.1. Izvješća.

Društvo je, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2015. godine, pokrenulo sudske postupke temeljem naplate za cestovno zemljište, regresne tužbe i oštećenje cestovne opreme u iznosu oko 3.218.555 KM.

12. Popis imovine tražbina i obveza

Direktor Društva je Odlukama od 17.11.2015. godine imenovao Komisiju za popis stalnih sredstava, investicija u tijeku, materijala, sitnog inventara, autoguma i zaštitne odjeće i obuće i Komisiju za popis obveza i tražbina, novčanih sredstava i hartija od vrijednosti

Imenovane Komisije su 14.01.2016. godine sačinile Izvješća o izvršenom popisu na dan 31.12.2015. godine, nakon čega je direktor Društva istog dana donio Odluku o usvajanju Izvješća o popisu na dan 31.12.2015. godine. U prilogu sačinjenih izvješća su pregledi stanja imovine, tražbina i obveza (popisne liste) i pregledi stavki za otpis. Konstatatirane razlike evidentirane su u financijskim izvješćima Društva za 2015. godinu.

Uvidom u Izvješća o izvršenom popisu i popisne liste konstatirali smo sljedeće:

- Prilikom obavljanja redovnog godišnjeg popisa, od izvođača radova redovnog i zimskog održavanja cesta nisu obezbijeđene popisne liste zaliha soli koje su kod istih deponovane, čija knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2015. godine iznosi 909.174 KM, već je popis urađen temeljem podataka preuzetih iz Sektora održavanja, zaštite i sigurnosti prometa, što je šire pojašnjeno u točki 8.2.1 Izvješća;
- Prilikom popisa investicija u tijeku koje se odnose na cestovnu infrastrukturu, iskazana su samo knjigovodstvena stanja na dan 31.12.2015. godine, te godina početka realizacije investicije. U okviru ovih investicija značajan iznos se odnosi na investicije koje su započete još 2008. godine i na kojim nije bilo značajnih promjena sve do danas. Društvo je formirano posebnu komisiju koja je trebala izvrši procjenu započetih investicija i procjenu nastavka moguće realizacije i svrsishodnosti daljeg ulaganja, te da temeljem toga da prijedlog da li se od započete investicije očekuje buduća ekonomska korist. U Izvješću ove Komisije obuhvaćen je samo dio investicija u tijeku i u istom je samo ukratko obrazloženo stanje investicija i razlozi nerealizacije istih (uglavnom nedostatak financijskih sredstava za nastavak aktivnosti) bez procjene nastavka realizacije ili eventualno odustajanje od nastavka ovih investicija;
- Prilikom popisa sumnjivih i spornih tražbina komisija je samo sačinila spisak dužnika sa iznosima temeljem knjigovodstvenih evidencija bez datog obrazloženja i mišljenja o istima;
- Popisna Komisija nije konstatirala za koje stavke tražbina i obveza nisu obezbijeđena izvješća o suglasnosti salda i razloge za isto. Za sve stavke za koje nisu osigurani izvodi otvorenih stavki, potrebno je provjeriti i utvrditi validnost iskazanog stanja obveze odnosno tražbina.

  Temeljem naprijed navedenog, ne možemo potvrditi da je Društvo popis imovine i obveza izvršilo sukladno sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Popis imovine i obveza, kao i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilance u potpunosti vršiti sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

13. Komentar

U ostavljenom roku J.P. „Ceste Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo, očitovalo se dopisom broj: 01-03.1-7056-1/16-JM od 25.08.2016. godine na dostavljeni Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za 2015. godinu. U navedenom Očitovanju J.P.„Ceste Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo je za određeni broj nalaza dalo dodatna obrazloženja. Za dio nalaza obrazloženja su prihvaćena i inkorporirana u konačan tekst Izvještaja.

Rukovodilac Sektora za financijsku reviziju:

Mira Pažin, dipl. oec

Vođa tima:

Belma Mušinović, dipl. oec

Član tima:

Alida Selimović , dipl. oec

IV. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Društva za 2015. godinu konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

1. ***Unaprijediti i poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola kod iskazivanja investicija u tijeku; primjene MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava; MRS 37 - Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva; donošenja trogodišneg Plana poslovanja Društva; naplate tražbina; popisa sredstava i obveza, te vršenja nadzora nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koji se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja.***
2. ***Uvažavati aktivnosti Odjela interne revizije i postupati sukladno danim preporukama istog.***
3. ***Potrebno je da Društvo donese Trogodišnji Plan poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.***
4. ***Knjigovodstvena evidentiranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva.***
5. ***Obezbijediti evidenciju o vremenu provedenom na terenu u cilju ispravnog obračunavanja i isplate naknada.***
6. ***Obzirom da Društvo djelatnost obavlja sukladno pravilima primjenjivim proračunskim korisnicima, potrebno je da Vlada FBiH, resorno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalno ministarstvo financija, svako u okviru svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na usklađivanju statusa Društva sa načinom vršenja njegove djelatnosti.***
7. ***Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine.***
8. ***Dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih, s obzirom da se dio projekata stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi.***
9. ***Potrebno je za projekt „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH" procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih koristi, sukladno paragrafu 22. MRS 38-Nematerijalna sredstva.***
10. ***Prije zaključivanja ugovora za izvođenje radova, potrebno je osigurati financijska sredstva i uvjete za realizaciju istih.***
11. ***Nastaviti poduzete aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH i prijenosu iste na JP „Autoceste FBiH" d.o.o Mostar.***
12. ***Poduzeti aktivnosti u suradnji sa resornim ministarstvom i Vladom FBiH oko rješavanja daljnje implementacije i financiranja rekonstrukcije regionalne ceste Posušje- Jablanica koji sukladno Zakonu o cestama FBiH nije u nazočnosti Društva.***
13. ***Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta, regulirati međusobne odnose sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, vezano za vlasništvo nad katastrom.***
14. ***Potrebno je da Društvo za date avanse izvrši usuglašavanje na datum bilance sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.***
15. ***Potrebno je pojačati nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju neusuglašenosti poduzeti adekvatne mjere.***

16. *Potrebno je da Uprava Društva, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti da se cjelokupna sredstva ostvarena temeljem GSM licence prenesu na poseban račun u okviru Jedinstvenog računa riznice Proračuna FBiH.*
17. *Izvršiti detaljnu analizu svih neutuženih tražbina i poduzeti potrebne aktivnosti na utuženju istih.*
18. *Potrebno je da Društvo izvrši usuglašavanje stanja svih tražbinana datum bilance sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*
19. *Potrebno je poduzeti mjere i aktivnosti da se sredstva sa redovnog transakcijskog računa ne koriste za projekte u kojima je Društvo implementator, odnosno koji se evidentiraju u vanbilančnoj evidenciji.*
20. *U suradnji sa nadležnim organima nastaviti poduzete aktivnosti na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta u cilju povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.*
21. *U cilju sistemskog pristupa procjeni rezerviranja, potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po svim osnovama, te vršiti rezervisanja dosljednom primjenom MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi na datum bilance troškovi, obveze i financijski rezultat bili realno iskazani.*
22. *Potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po svim osnovama (broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine).*
23. *Postupke javnih nabavki provoditi sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima.*
24. *Popis imovine i obveza, kao i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilance u potpunosti vršiti sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*